Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

►B

DIREKTIVA (EU) 2023/959 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 10. svibnja 2023.

o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 130, 16.5.2023., str. 134.)

Koju je ispravio:

►C1 Ispravak, SL L 90176, 22.3.2024, str. 1 (2023/959)

▼B

DIREKTIVA (EU) 2023/959 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 10. svibnja 2023.

o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije

(Tekst značajan za EGP)

Članak 1.

Izmjene Direktive 2003/87/EZ

Direktiva 2003/87/EZ mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ovom se Direktivom predviđaju i veća smanjenja emisija stakleničkih plinova, što doprinosi postizanju razina smanjenja koje se sa znanstvenog stajališta smatraju nužnima za sprečavanje opasnih klimatskih promjena. Njome se doprinosi postizanju cilja klimatske neutralnosti Unije i njezinih klimatskih ciljeva kako su utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća (*), a time i ciljevima Pariškog sporazuma (**).

(*) Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

(**) SL L 282, 19.10.2016., str. 4.”;

2. u članku 2. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Ova se Direktiva primjenjuje na djelatnosti navedene u prilozima I. i III. te na stakleničke plinove navedene u Prilogu II. Ako postrojenje koje je uključeno u područje primjene EU sustava trgovanja emisijama zbog rada jedinica za izgaranje čija ukupna nazivna ulazna toplinska snaga prelazi 20 MW promijeni svoje proizvodne procese kako bi smanjilo svoje emisije stakleničkih plinova te više ne dostiže taj prag, država članica u kojoj je smješteno to postrojenje operateru pruža mogućnosti da nakon promjene

▼B

svojih proizvodnih procesa ostane u području primjene EU sustava trgovanja emisijama do isteka tekućeg i sljedećeg petogodišnjeg razdoblja iz članka 11. stavka 1. drugog podstavka. Operater tog postrojenja može odlučiti da postrojenje ostaje u području primjene EU sustava trgovanja emisijama samo do isteka tekućeg petogodišnjeg razdoblja ili i do isteka sljedećeg petogodišnjeg razdoblja nakon promjene svojih proizvodnih procesa. Dotična država članica obavješćuje Komisiju o promjenama u odnosu na popis dostavljen Komisiji u skladu s člankom 11. stavkom 1.

2. Ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).”;

3. članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) ‚emisije’ znači ispuštanje stakleničkih plinova iz izvora u postrojenju ili ispuštanje iz zrakoplova pri obavljanju zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. ili iz brodova pri obavljanju djelatnosti pomorskog prometa navedene u Prilogu I. plinova određenih za te djelatnosti ili ispuštanje stakleničkih plinova koje odgovara djelatnosti iz Priloga III.;”;

(b) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) ‚dozvola za emisije stakleničkih plinova’ znači dozvola koja se izdaje u skladu s člancima 5., 6. i 30.b;”;

(c) točka (u) briše se;

(d) dodaju se sljedeće točke:

„(w) ‚brodarsko društvo’ znači brodovlasnik ili bilo koja druga organizacija ili osoba, kao što su upravitelj ili zakupnik broda bez posade, koja je od brodovlasnika preuzela odgovornost za upravljanje brodom i koja je preuzimanjem te odgovornosti pristala preuzeti sve dužnosti i odgovornosti utvrđene Međunarodnim pravilnikom o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja navedene u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća (*);

(x) ‚putovanje’ znači putovanje kako je definirano u članku 3. točki (c) Uredbe (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća (**);

(y) ‚upravljačko tijelo nadležno za brodarsko društvo’ znači tijelo nadležno za upravljanje EU sustavom trgovanja emisijama u pogledu brodarskog društva u skladu s člankom 3.gf;

▼B

(z) ‚luka pristajanja' znači luka u kojoj se brod zaustavlja radi utovara ili istovara tereta ili kako bi ukrcao ili iskrcao putnike ili luka u kojoj se odobalni brod zaustavlja kako bi zamijenio posadu; izuzeta su zaustavljanja isključivo u svrhu punjenja gorivom, uzimanja namirnica, zamjene posade broda koji nije odobalni brod, smještaja u suhom doku ili popravaka broda ili njegove opreme ili oboje, zaustavljanja u luci jer je brodu potrebna pomoć ili je u nevolji, radi prijenosa s broda na brod koji se obavljaju izvan luke, zaustavljanja isključivo radi zaklona od nepovoljnih vremenskih uvjeta ili uslijed aktivnosti potrage i spašavanja te zaustavljanja kontejnerskih brodova u susjednim lukama za prekrcaj kontejnera koje su navedene u provedbenom aktu donesenom u skladu s člankom 3.ga stavkom 2.;

(aa) ‚brod za kružno putovanje' znači putnički brod koji nema palubu za teret i koji je osmišljen isključivo za komercijalni prijevoz putnika s noćenjem tijekom putovanja morem;

(ab) ‚ugovor za kompenzaciju razlike' znači ugovor između Komisije i proizvođača proizvoda s niskim ili nultim emisijama ugljika koji je odabran putem mehanizma natječajnog postupka kao što je dražba na temelju kojeg se proizvođaču pruža potpora iz Inovacijskog fonda koja pokriva razliku između pobjedničke cijene koja je poznata i kao izvršna cijena, s jedne strane, i referentne cijene koja proizlazi iz cijene proizvedenog proizvoda s niskim ili nultim emisijama ugljika, tržišne cijene najbliže zamjene ili kombinacije tih dviju cijena, s druge strane;

(ac) ‚ugovor za kompenzaciju razlike u odnosu na ugljik' znači ugovor između Komisije i proizvođača proizvoda s niskim ili nultim emisijama ugljika koji je odabran putem mehanizma natječajnog postupka kao što je dražba na temelju kojeg se proizvođaču pruža potpora iz Inovacijskog fonda koja pokriva razliku između pobjedničke cijene koja je poznata i kao izvršna cijena, s jedne strane, i referentne cijene koja proizlazi iz prosječne cijene emisijskih jedinica, s druge strane;

(ad) ‚ugovor s fiksnom premijom' znači ugovor između Komisije i proizvođača proizvoda s niskim ili nultim emisijama ugljika koji je odabran putem mehanizma natječajnog postupka kao što je dražba na temelju kojeg se proizvođaču pruža potpora u obliku fiksnog iznosa po jedinici proizvedenog proizvoda;

▼B

(ae) ‚regulirani subjekt' u svrhe poglavlja IV.a znači svaka fizička ili pravna osoba, osim krajnjeg potrošača goriva, koja obavlja djelatnost navedenu u Prilogu II. i koja pripada jednoj od sljedećih kategorija:

i. ako gorivo prolazi kroz trošarinsko skladište, kako je definirano u članku 3. točki 11. Direktive Vijeća (EU) 2020/262 (***), ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta, kako je definiran u članku 3. točki 1. te direktive, obveznik je plaćanja trošarine u pogledu koje je nastupila obveza obračuna u skladu s člankom 7. te direktive;

ii. ako podtočka i. ove točke nije primjenjiva, bilo koja druga osoba koja je obveznik plaćanja trošarine u pogledu koje je nastupila obveza obračuna u skladu s člankom 7. Direktive (EU) 2020/262 ili člankom 21. stavkom 5. prvim podstavkom Direktive Vijeća 2003/96/EZ (****), a u vezi s gorivima obuhvaćenima poglavljem IV.a ove Direktive;

iii. ako podtočke i. i ii. ove točke nisu primjenjive, bilo koja druga osoba koju relevantna nadležna tijela države članice registriraju kako bi bila obveznik plaćanja trošarine, uključujući sve osobe izuzete od plaćanja trošarine iz članka 21. stavka 5. četvrtog podstavka Direktive 2003/96/EZ;

iv. ako podtočke i., ii. i iii. nisu primjenjive ili ako je nekoliko osoba solidarno odgovorno za plaćanje iste trošarine, bilo koja druga osoba koju odredi država članica;

(af) ‚gorivo' u svrhe poglavlja IV.a ove direktive znači svaki energent iz članka 2. stavka 1. Direktive 2003/96/EZ, uključujući goriva navedena u tablicama A i C Priloga I. toj direktivi te svaki drugi proizvod koji je namijenjen upotrebi, ponuđen na prodaju ili se upotrebljava kao pogonsko gorivo ili gorivo za ogrjev kako je navedeno u članku 2. stavku 3. te direktive, uključujući za proizvodnju električne energije;

(ag) ‚puštanje u potrošnju' u svrhe poglavlja IV.a ove direktive znači puštanje u potrošnju kako je definirano u članku 6. stavku 3. Direktive (EU) 2020/262;

(ah) ‚cijena plina TTF-a' za potrebe poglavlja IV.a znači cijena ugovora plinskih budućnosnica za mjesec unaprijed kojima se trguje na virtualnom mjestu trgovanja Title Transfer Facility (TTF), kojim upravlja Gasunie Transport Services B.V.;

▼B

(ai) ‘cijena sirove nafte tipa Brent’ za potrebe poglavlja IV.a znači cijena budućnosnica mjesec dana unaprijed za sirovu naftu, koja se upotrebljava kao referentna cijena za kupnju nafte.

_____

(*) Uredba (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o provedbi Međunarodnog pravilnika o upravljanju sigurnošću unutar Zajednice i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 3051/95 (SL L 64, 4.3.2006., str. 1.).

(**) Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55.).

(***) Direktiva Vijeća (EU) 2020/262 od 19. prosinca 2019. o općim aranžmanima za trošarine (SL L 58, 27.2.2020., str. 4.).

(****) Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL L 283, 31.10.2003., str. 51.).”;

4. naslov poglavlja II. zamjenjuje se sljedećim:

„Zrakoplovstvo i pomorski promet”;

5. članak 3.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.a

Područje primjene

Članci od 3.b do 3.g primjenjuju se na raspodjelu i izdavanje emisijskih jedinica u pogledu zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I. Članci od 3.ga do 3.gg primjenjuju se u pogledu djelatnosti pomorskog prometa navedenih u Prilogu I.”;

6. članak 3.g zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.g

Planovi praćenja i izvješćivanja

Nadležna država članica mora osigurati da svaki operater zrakoplova nadležnom tijelu te države članice podnese plan praćenja s utvrđenim mjerama za praćenje emisija i izvješćivanje o njima i da te planove odobri nadležno tijelo u skladu s provedbenim aktima iz članka 14.”;

7. umeću se sljedeći članci:

▼B

„Članak 3.ga

Područje primjene na djelatnosti pomorskog prometa

1. Dodjela emisijskih jedinica i primjena zahtjevâ predaje u pogledu djelatnosti pomorskog prometa primjenjuje se u odnosu na pedeset posto (50 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke pristajanja u nadležnosti države članice u luku pristajanja izvan nadležnosti države članice, pedeset posto (50 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke pristajanja izvan nadležnosti države članice u luku pristajanja u nadležnosti države članice, sto posto (100 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja iz luke pristajanja u nadležnosti države članice u luku pristajanja u nadležnosti države članice i sto posto (100 %) emisija iz brodova unutar luke pristajanja u nadležnosti države članice.

2. Komisija do 31. prosinca 2023. provedbenim aktima utvrđuje popis susjednih luka za prekrcaj kontejnera i ažurira taj popis do 31. prosinca svake dvije godine nakon toga.

U tim se provedbenim aktima navodi luka kao susjedna luka za prekrcaj kontejnera ako udio prekrcaja kontejnera, mjeren u dvadesetstopnim ekvivalentnim jedinicama, premašuje 65 % ukupnog kontejnerskog prometa te luke tijekom posljednjih dvanaest mjeseci za koje su dostupni relevantni podaci i ako je ta luka smještena izvan Unije, ali manje od 300 nautičkih milja od luke u nadležnosti države članice. Za potrebe ovog stavka smatra se da su kontejneri prekrcani ako su iskrcani iz broda u luku isključivo u svrhu ukrcaja na drugi brod. Popis koji utvrđuje Komisija na temelju prvog podstavka ne uključuje luke smještene u trećoj zemlji, a za koju ta treća zemlja djelotvorno primjenjuje mjere jednakovrijedne ovoj Direktivi.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.

3. Članci 9., 9.a i 10. primjenjuju se na djelatnosti pomorskog prometa na isti način na koji se primjenjuju na druge djelatnosti obuhvaćene EU sustavom trgovanja emisijama, uz sljedeću iznimku s obzirom na primjenu članka 10.

Do 31. prosinca 2030. udio emisijskih jedinica dodjeljuje se državama članicama u kojima je omjer brodarskih društava koja bi bila pod njihovom odgovornošću u skladu s člankom 3.gf u odnosu na njihov broj stanovnika 2020. i na temelju podataka dostupnih za razdoblje od 2018. do 2020. viši od 15 brodarskih društava na milijun stanovnika. Količina emisijskih jedinica odgovara 3,5 % dodatne količine emisijskih jedinica zbog povećanja gornje granice za pomorski promet iz članka 9. trećeg stavka u relevantnoj

▼B

godini. Za godine 2024. i 2025. količina emisijskih jedinica osim toga se množi s postocima primjenjivima za relevantnu godinu u skladu s člankom 3.gb prvim stavkom točkama (a) i (b). Prihodi ostvareni prodajom tog udjela emisijskih jedinica na dražbi trebali bi se upotrebljavati u svrhe iz članka 10. stavka 3. prvog podstavka točke (g), u pogledu pomorskog sektora te točaka (f) i (i). 50 % količine emisijskih jedinica raspodjeljuje se među relevantnim državama članicama na temelju udjela brodarskih društava pod njihovom odgovornošću, a ostatak se dijeli među njima u jednakim udjelima.

Članak 3.gb

Postupno uvođenje zahtjeva za pomorski promet

Brodarska društva obvezna su predati emisijske jedinice u skladu sa sljedećim rasporedom:

(a) 40 % verificiranih emisija o kojima je izvješteno za 2024. koje bi podlijegale zahtjevima predaje u skladu s člankom 12.;

(b) 70 % verificiranih emisija o kojima je izvješteno za 2025. koje bi podlijegale zahtjevima predaje u skladu s člankom 12.;

(c) 100 % verificiranih emisija o kojima je izvješteno za 2026. i svaku sljedeću godinu nakon toga, u skladu s člankom 12.

Ako je predano manje emisijskih jedinica u odnosu na verificirane emisije iz pomorskog prometa za 2024. i 2025. godinu, nakon što se utvrdi razlika između verificiranih emisija i predanih emisijskih jedinica za svaku godinu, iznos emisijskih jedinica koji odgovara toj razlici poništava se umjesto da se proda na dražbi u skladu s člankom 10.

Članak 3.gc

Odredbe za prijenos troškova EU sustava trgovanja emisijama s brodarskog društva na drugi subjekt

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da, kada krajnju odgovornost za kupnju goriva ili upravljanje brodom ili oboje, na temelju ugovora preuzme subjekt osim brodarskog društva, brodarsko društvo ima pravo da mu taj subjekt nadoknadi troškove koji proizlaze iz predaje emisijskih jedinica.

Za potrebe ovog članka upravljanje brodom znači određivanje tereta koji se prevozi brodom ili rute i brzine broda. Brodarsko društvo ostaje subjekt odgovoran za predaju emisijskih jedinica kako se zahtijeva člankom 3.gb i člankom 12. te za opću usklađenost s odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi ova Direktiva. Države članice osiguravaju da brodarska društva pod njihovom odgovornošću ispunjavaju obveze predaje emisijskih jedinica u skladu s člankom 3.gb i člankom 12., bez obzira na pravo takvih brodarskih društava da im komercijalni operateri nadoknade troškove koji proizlaze iz predaje.

▼B

Članak 3.gd

Praćenje emisija iz pomorskog prometa i izvješćivanje o njima

U pogledu emisija iz djelatnosti pomorskog prometa navedenih u Prilogu I. ovoj Direktivi, upravljačko tijelo nadležno za brodarsko društvo osigurava da brodarsko društvo pod njegovom nadležnošću prati relevantne parametre tijekom razdoblja izvješćivanja i da mu dostavlja objedinjene podatke o emisijama na razini društva u skladu s poglavljem II. Uredbe (EU) 2015/757.

Članak 3.ge

Pravila o verifikaciji i akreditaciji za emisije iz pomorskog prometa

Upravljačko tijelo nadležno za brodarsko društvo osigurava da je izvješćivanje o objedinjenim podacima o emisijama na razini brodarskog društva, koje u skladu s člankom 3.gd ove Direktive dostavlja brodarsko društvo, verificirano u skladu s pravilima o verifikaciji i akreditaciji utvrđenima u poglavlju III. Uredbe (EU) 2015/757.

Članak 3.gf

Upravljačko tijelo nadležno za brodarsko društvo

1. Upravljačko tijelo nadležno za brodarsko društvo jest:

(a) ako je brodarsko društvo registrirano u državi članici, država članica u kojoj je brodarsko društvo registrirano;

(b) ako brodarsko društvo nije registrirano u državi članici, država članica s najvećim procijenjenim brojem pristajanja u luke u okviru putovanja koja je obavilo to brodarsko društvo u prethodne četiri godine praćenja i koja su obuhvaćena područjem primjene utvrđenim u članku 3.ga;

(c) ako brodarsko društvo nije registrirano u državi članici i u prethodne četiri godine praćenja nije obavilo nijedno putovanje obuhvaćeno područjem primjene utvrđenim u članku 3.ga, država članica u kojoj je brod brodarskog društva započeo ili završio svoje prvo putovanje obuhvaćeno područjem primjene utvrđenim u tom članku.

2. Na temelju najboljih dostupnih informacija Komisija provedbenim aktima utvrđuje:

(a) prije 1. veljače 2024. popis brodarskih društava koja su obavljala djelatnost pomorskog prometa navedenu u Prilogu I. koja je na dan 1. siječnja 2024. ili s učinkom od tog dana bila obuhvaćena područjem primjene utvrđenim u članku 3.ga i u tom popisu navodi upravljačko tijelo nadležno za brodarsko društvo u skladu sa stavkom 1. ovog članka;

▼B

(b) prije 1. veljače 2026. i svake dvije godine nakon toga, ažurirani popis kako bi se brodarska društva registrirana u određenoj državi članici preraspodijelila drugom upravljačkom tijelu nadležnom za brodarsko društvo ako su promijenila državu članicu registracije unutar Unije u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ovog članka ili kako bi se na popis uključila brodarska društva koja su naknadno obavljala djelatnost pomorskog prometa navedenu u Prilogu I. koja je bila obuhvaćena područjem primjene utvrđenim u članku 3.ga u skladu sa stavkom 1. točkom (c) ovog članka; i

(c) prije 1. veljače 2028. i svake četiri godine nakon toga, ažurirani popis kako bi se brodarska društva koja nisu registrirana u državi članici preraspodijelila drugom upravljačkom tijelu nadležnom za brodarsko društvo u skladu sa stavkom 1. točkom (b) ovog članka.

3. Upravljačko tijelo nadležno za brodarsko društvo koje je prema popisu utvrđenom u skladu sa stavkom 2. nadležno za brodarsko društvo zadržava tu nadležnost bez obzira na naknadne promjene u djelatnostima ili registraciji brodarskog društva sve dok se te promjene ne odraze u ažuriranom popisu.

4. Komisija donosi provedbene akte radi utvrđivanja detaljnih pravila u vezi s upravljanjem brodarskim društvima koje provode upravljačka tijela nadležna za brodarsko društvo na temelju ove Direktive. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.

Članak 3.gg

Izvješćivanje i revizija

1. Ako Međunarodna pomorska organizacija (IMO) donese globalnu tržišno utemeljenu mjeru za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa, Komisija revidira ovu Direktivu u svjetlu te donesene mjere.

U tu svrhu Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u roku od 18 mjeseci od donošenja takve globalne tržišno utemeljene mjere te prije nego što ona postane operativna. Komisija u tom izvješću ispituje globalnu tržišno utemeljenu mjeru u pogledu:

(a) njezine razine ambicije s obzirom na ciljeve Pariškog sporazuma;

(b) njezinog ukupnog okolišnog integriteta, uključujući u usporedbi s odredbama ove Direktive koje obuhvaćaju pomorski promet; i

(c) svih pitanja povezanih s koherentnošću između EU sustava trgovanja emisijama i te mjere.

▼B

Komisija prema potrebi izvješću iz drugog podstavka ovog stavka može priložiti zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Direktive na način koji je u skladu s klimatskim ciljem Unije za 2030. i ciljem klimatske neutralnosti utvrđenim u Uredbi (EU) 2021/1119 te s ciljem očuvanja okolišnog integriteta i djelotvornosti djelovanja Unije u području klime kako bi se osigurala usklađenost između provedbe globalne tržišno utemeljene mjere i EU sustava trgovanja emisijama, izbjegavajući pritom svako znatno dvostruko opterećenje.

2. U slučaju da IMO do 2028. ne donese globalnu tržišno utemeljenu mjeru za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma i barem s razinom koja je usporediva s razinom koja proizlazi iz mjera Unije poduzetih na temelju ove Direktive, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem ispituje potrebu za primjenom zahtjeva za dodjelu emisijskih jedinica i predaju emisijskih jedinica u pogledu više od pedeset posto (50 %) emisija iz brodova koji obavljaju putovanja između luke pristajanja pod nadležnošću države članice i luke pristajanja izvan nadležnosti države članice, s obzirom na ciljeve Pariškog sporazuma. Komisija u tom izvješću posebno razmatra napredak na razini IMO-a i ispituje ima li neka treća zemlja tržišno utemeljenu mjeru jednakovrijednu ovoj Direktivi te procjenjuje rizik od povećanja praksi izbjegavanja, među ostalim prelaskom na druge načine prijevoza ili preusmjeravanjem lučkih čvorišta u luke izvan Unije.

Izvješće iz prvog podstavka prema potrebi je popraćeno zakonodavnim prijedlogom radi izmjene ove Direktive.

3. Komisija prati provedbu ovog poglavlja u vezi s pomorskim prometom, posebno radi otkrivanja praksi izbjegavanja kako bi se takve prakse spriječile u ranoj fazi, uključujući razmatranje najudaljenijih regija, te podnosi izvješće svake dvije godine od 2024. o provedbi ovog poglavlja u pogledu pomorskog prometa i mogućim trendovima u pogledu brodarskih društava koja žele izbjeći zahtjeve ove Direktive. Komisija prati i učinke u pogledu, među ostalim mogućih povećanja troškova prijevoza, narušavanja tržišta i promjena u lučkom prometu, kao što su izbjegavanje luka i promjene čvorišta za prekrcaj, te ukupne konkurentnosti pomorskog sektora u državama članicama, a posebno učinke na one usluge pomorskog prijevoza koje predstavljaju ključne usluge teritorijalnog kontinuiteta. Komisija prema potrebi, predlaže mjere za osiguravanje djelotvorne provedbe ovog poglavlja u pogledu pomorskog prometa, posebno mjere za rješavanje trendova u pogledu brodarskih društava koja žele izbjeći zahtjeve ove Direktive.

4. Komisija najkasnije 30. rujna 2028. procjenjuje primjerenost produljenja primjene članka 3.ga stavka 3. drugog podstavka nakon 31. prosinca 2030. i, prema potrebi, podnosi zakonodavni prijedlog u tu svrhu.

▼B

5. Komisija najkasnije 31. prosinca 2026. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem ispituje izvedivost i gospodarske, okolišne i socijalne učinke uključivanja u ovu Direktivu emisija iz brodova, uključujući odobalne brodove, bruto tonaže manje od 5 000 tona, ali ne manje od 400 tona, posebno na temelju analize priložene preispitivanju Uredbe (EU) 2015/757 koja se očekuje do 31. prosinca 2024.

U tom se izvješću također razmatra međupovezanost ove Direktive i Uredbe (EU) 2015/757 te se ono temelji na iskustvima stečenima njezinom primjenom. Komisija u tom izvješću također ispituje kako se ovom Direktivom na najbolji način može uzeti u obzir uporaba obnovljivih i niskougljičnih brodskih goriva na temelju životnog ciklusa. Tom se izvješću prema potrebi mogu priložiti zakonodavni prijedlozi.”;

8. članak 3.h zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.h

Područje primjene

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na dozvole za emisije stakleničkih plinova te na dodjelu i izdavanje emisijskih jedinica za druge djelatnosti navedene u Prilogu I. osim zrakoplovnih i djelatnosti pomorskog prometa.”;

9. u članku 6. stavku 2. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) obvezu predaje emisijskih jedinica u količini jednakoj ukupnim emisijama postrojenja u svakoj kalendarskoj godini, u skladu s verifikacijom iz članka 15., do roka utvrđenog u članku 12. stavku 3.”;

10. članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

Usklađenost s Direktivom 2010/75/EU

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da, kada postrojenja obavljaju djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2010/75/EU, uvjeti i postupak za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova budu usklađeni s uvjetima i postupkom za izdavanje dozvole iz te direktive. Zahtjevi utvrđeni u člancima 5., 6. i 7. ove Direktive mogu postati sastavni dio postupaka propisanih Direktivom 2010/75/EU.

Komisija preispituje djelotvornost sinergija s Direktivom 2010/75/EU. Dozvole relevantne za okoliš i klimu koordiniraju se kako bi se osigurala učinkovita i brža provedba mjera potrebnih za usklađivanje s klimatskim i energetskim ciljevima Unije. Komisija može podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kontekstu svakog budućeg preispitivanja ove Direktive.”;

▼B

11. u članku 9. dodaju se sljedeći stavci:

„Količina emisijskih jedinica na razini Unije 2024. smanjuje se za 90 milijuna emisijskih jedinica. Količina emisijskih jedinica na razini Unije 2026. smanjuje se za 27 milijuna emisijskih jedinica. Količina emisijskih jedinica na razini Unije 2024. povećava se za 78,4 milijuna emisijskih jedinica za pomorski promet. Linearni faktor iznosi 4,3 % od 2024. do 2027. i 4,4 % od 2028. Linearni faktor primjenjuje se i na emisijske jedinice koje odgovaraju prosječnim emisijama iz pomorskog prometa o kojima je izvješteno u skladu s Uredbom (EU) 2015/757 za 2018. i 2019. i koje su obuhvaćene člankom 3.ga ove Direktive. Komisija objavljuje količinu emisijskih jedinica na razini Unije do 6. rujna 2023.

Od 1. siječnja 2026. odnosno od 1. siječnja 2027. količina emisijskih jedinica povećava se kako bi se uzela u obzir obuhvaćenost emisija stakleničkih plinova koje nisu emisije CO_2 iz djelatnosti pomorskog prometa i obuhvaćenost emisija iz odobalnih brodova na temelju njihovih emisija za posljednju godinu za koju su dostupni podaci. Neovisno o članku 10. stavku 1., emisijske jedinice koje proizlaze iz tog povećanja stavljaju se na raspolaganje za potporu inovacijama u skladu s člankom 10.a stavkom 8.”;

12. članak 10. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Količina od 2 % ukupne količine emisijskih jedinica od 2021. do 2030. prodaje se na dražbi kako bi se uspostavio fond za poboljšanje energetske učinkovitosti i modernizaciju energetskih sustava određenih država članica (‚države članice korisnice’), kako je utvrđeno u članku 10.d (‚Modernizacijski fond’). Države članice korisnice za taj iznos emisijskih jedinica jesu države članice čiji je BDP po stanovniku prema tržišnim cijenama manji od 60 % Unijina prosjeka 2013. Financijska sredstva koja odgovaraju tom iznosu emisijskih jedinica raspodjeljuju se u skladu s dijelom A Priloga II.b.

Osim toga, 2,5 % ukupne količine emisijskih jedinica od 2024. do 2030. prodaje se na dražbi za potrebe Modernizacijskog fonda. Države članice korisnice za taj iznos emisijskih jedinica jesu države članice čiji je BDP po stanovniku prema tržišnim cijenama manji od 75 % Unijina prosjeka u razdoblju od 2016. do 2018. Financijska sredstva koja odgovaraju tom iznosu emisijskih jedinica raspodjeljuju se u skladu s dijelom B Priloga II.b.”;

(b) u stavku 3. prvom podstavku uvodni dio zamjenjuje se sljedećim:

„3. Države članice odlučuju o upotrebi prihoda ostvarenih prodajom na dražbi emisijskih jedinica iz stavka 2. ovog članka, osim za prihode koji su utvrđeni kao vlastita sredstva u skladu s člankom 311. trećim stavkom UFEU-a i uneseni u proračun Unije. Države članice te prihode, osim prihoda koji se upotrebljavaju za nadoknadu neizravnih troškova ugljika iz članka 10.a stavka 6. ove Direktive, ili ekvivalent tih prihoda u financijskoj vrijednosti, upotrebljavaju za jednu ili više sljedećih svrha:”;

▼B

(c) u stavku 3. prvom podstavku točke od (b) do (f) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) razvoj obnovljivih izvora energije i mreža za prijenos električne energije s ciljem ispunjavanja obveze Unije u pogledu obnovljive energije i ciljeva Unije u pogledu međupovezanosti, kao i za razvoj drugih tehnologija koje doprinose prijelazu na sigurno i održivo gospodarstvo s niskim emisijama ugljika te za pomoć pri ispunjavanju obveze Unije da energetsku učinkovitost poveća na razine dogovorene u relevantnim zakonodavnim aktima, uključujući proizvodnju električne energije potrošača vlastite energije iz obnovljivih izvora i zajednica obnovljive energije;

(c) mjere za sprečavanje odšumljavanja i potporu zaštiti i obnovi tresetišta, šuma i drugih kopnenih ili morskih ekosustava, uključujući mjere kojima se doprinosi zaštiti, obnovi i boljem upravljanju njima, posebno u pogledu zaštićenih morskih područja, te povećanje opsega pošumljavanja i ponovnog pošumljavanja koje potiče biološku raznolikost, uključujući u zemljama u razvoju koje su ratificirale Pariški sporazum i mjere za prijenos tehnologija i lakšu prilagodbu negativnom djelovanju klimatskih promjena u tim zemljama;

(d) sekvestraciju u šumsku biomasu i tlo u Uniji;

(e) okolišno sigurno hvatanje i geološko skladištenje CO_2, posebno iz elektrana na fosilna goriva i određenih industrijskih sektora i podsektora, uključujući i one u trećim zemljama, te inovativne tehnološke metode uklanjanja ugljika, kao što su izravno hvatanje iz zraka i skladištenje;

(f) ulaganje i ubrzanje prelaska na oblike prijevoza koji znatno doprinose dekarbonizaciji sektora, uključujući razvoj klimatski prihvatljivog putničkog i teretnog željezničkog prijevoza te usluga autobusnog prijevoza i tehnologija, mjere za dekarbonizaciju pomorskog sektora, uključujući poboljšanje energetske učinkovitosti brodova, luka, inovativnih tehnologija i infrastrukture te održiva alternativna goriva, kao što su vodik i amonijak koji se proizvode iz obnovljivih izvora energije i pogonske tehnologije s nultom stopom emisija, te za financiranje mjera za potporu dekarbonizaciji zračnih luka u skladu s Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva i stavljanje izvan snage Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz;”;

▼B

(d) u stavku 3. prvom podstavku točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) mjere namijenjene za poboljšanje energetske učinkovitosti, sustavâ centraliziranog grijanja i izolacije, za potporu učinkovitim sustavima grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora ili za potporu dubinskoj i postupnoj dubinskoj obnovi zgrada u skladu s Direktivom 2010/31/EU (*), počevši od obnove zgrada s najlošijim svojstvima;

_____

(*) Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskim svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).”;

(e) u stavku 3. prvom podstavku umeću se sljedeće točke:

„(ha) pružanje financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u kućanstvima s nižim i srednjim dohotkom, među ostalim smanjenjem narušavajućih poreza, te za ciljana smanjenja carina i naknada za električnu energiju iz obnovljivih izvora;

(hb) financiranje nacionalnih programa dividendi u području klime s dokazanim pozitivnim učinkom na okoliš, kako je dokumentirano u godišnjem izvješću iz članka 19. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća (*);

_____

(*) Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).”;

(f) u stavku 3. prvom podstavku točka (k) zamjenjuje se sljedećim:

„(k) za promicanje osposobljavanja i preraspodjele radnika kako bi se u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima doprinijelo pravednom prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo, posebice u regijama najjače zahvaćenim tranzicijom radnih mjesta i za ulaganje u usavršavanje i prekvalifikaciju radnika potencijalno pogođenih prijelazom, uključujući radnike u pomorskom prometu;

▼B

(l) za rješavanje svih preostalih rizika od izmještanja emisija ugljika u sektorima obuhvaćenima Prilogom I. Uredbi (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća (*), podupirući tranziciju i pomičući njihovu dekarbonizaciju u skladu s pravilima o državnim potporama.

(*) Uredba (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (SL L 130, 16.5.2023., str. 52..).”;

(g) u stavku 3. iza prvog podstavka umeće se sljedeći podstavak:

„Pri odlučivanju o upotrebi prihoda ostvarenih prodajom na dražbi emisijskih jedinica države članice uzimaju u obzir potrebu za daljnjim povećanjem međunarodnog financiranja borbe protiv klimatskih promjena u ranjivim trećim zemljama iz prvog podstavka točke (j).”;

(h) u stavku 3. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Smatra se da su države članice ispunile odredbe ovog stavka ako imaju i provode fiskalnu politiku ili politiku financijskih potpora koja posebno uključuje zemlje u razvoju ili domaću regulatornu politiku koja podržava davanje financijskih potpora, uspostavljene u svrhe utvrđene u prvom podstavku i kojima je vrijednost ekvivalentna prihodima iz prvog podstavka.”;

(i) u stavku 3. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice obavješćuju Komisiju o upotrebi prihoda i mjerama poduzetima u skladu s ovim stavkom u svojim izvješćima podnesenima na temelju članka 19. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1999, navodeći, ako je to relevantno i prema potrebi, koji se prihodi upotrebljavaju i koje se mjere poduzimaju za provedbu njihovih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova podnesenih u skladu s tom uredbom i teritorijalnih planova za pravednu tranziciju sastavljenih u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

Izvješćivanje mora biti dovoljno detaljno kako bi Komisiji omogućilo procjenu usklađenosti država članica s prvim podstavkom.

(*) Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).”;

▼B

(j) u stavku 4. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 23. ove Direktive radi dopune ove Direktive u pogledu vremenskog rasporeda, upravljanja i drugih aspekata prodaje na dražbi, uključujući modalitete prodaje na dražbi koji su potrebni radi prijenosa udjela prihoda u proračun Unije kao vanjski namjenski prihod u skladu s člankom 30.d stavkom 4. ove Direktive ili kao vlastita sredstva u skladu s člankom 311. trećim stavkom UFEU-a, kako bi se osiguralo da se prodaja na dražbi provodi na otvoren, transparentan, usklađen i nediskriminirajući način. U tu svrhu taj postupak mora biti predvidljiv, posebno u pogledu vremenskog rasporeda i redoslijeda dražbi te procijenjenog iznosa emisijskih jedinica koje se trebaju staviti na raspolaganje.”;

(k) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Komisija nadzire funkcioniranje europskog tržišta ugljika. Svake godine Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o funkcioniranju tržišta ugljika i o drugim relevantnim klimatskim i energetskim politikama, uključujući odvijanje prodaja na dražbi, likvidnost i količine kojima se trguje, te u njemu sažima informacije koje je dostavilo Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) u skladu sa stavkom 6. ovog članka i informacije koje su dostavile države članice o financijskim mjerama iz članka 10.a stavka 6. Ako je potrebno države članice osiguravaju da se sve relevantne informacije dostave Komisiji najmanje dva mjeseca prije nego Komisija donese izvješće.”;

(l) dodaje se sljedeći stavak:

„6. ESMA redovito prati integritet i transparentnost europskog tržišta ugljika, posebno u pogledu volatilnosti tržišta i razvoja cijena, funkcioniranja dražbi, trgovanja na tržištu u pogledu emisijskih jedinica i njihovih izvedenica, uključujući trgovanje izvan uređenog tržišta, likvidnost i količine kojima se trguje te kategorija i ponašanja sudionika na tržištu pri trgovanju, uključujući pozicije financijskih posrednika. ESMA u svoje procjene uključuje relevantne nalaze i, prema potrebi, daje preporuke Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Europskom odboru za sistemske rizike u skladu s člankom 32. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Za potrebe zadaća iz prve rečenice ovog

▼B

stavka ESMA i relevantna nadležna tijela surađuju i razmjenjuju detaljne informacije o svim vrstama transakcija u skladu s člankom 25. Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (**).

(*) Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

(**) Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (SL L 173, 12.6.2014., str. 1.).”;

13. članak 10.a mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. iza drugog podstavka umeću se sljedeći podstavci:

„Ako je postrojenje obuhvaćeno obvezom provedbe energetskog pregleda ili provedbe certificiranog sustava gospodarenja energijom u skladu s člankom 8. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*) i ako preporuke iz izvješća o pregledu ili certificiranog sustava gospodarenja energijom nisu provedene, osim ako je vrijeme povrata relevantnih ulaganja dulje od tri godine ili ako su troškovi tih ulaganja nerazmjerni, tada se iznos besplatne dodjele emisijskih jedinica smanjuje za 20 %. Količina emisijskih jedinica za besplatnu dodjelu ne smanjuje se ako operater dokaže da je proveo druge mjere koje dovode do smanjenja emisija stakleničkih plinova jednakog smanjenju preporučenom u izvješću o pregledu ili certificiranom sustavu upravljanja energijom za dotično postrojenje.

Komisija dopunjuje ovu Direktivu tako što u delegiranim aktima donesenima na temelju ovog stavka i ne dovodeći u pitanje pravila primjenjiva na temelju Direktive 2012/27/EU predviđa administrativno jednostavna usklađena pravila za primjenu trećeg podstavka ovog stavka kojima se osigurava da primjena uvjetovanosti ne ugrožava jednake uvjete, okolišni integritet ili jednako postupanje prema postrojenjima u cijeloj Uniji. Tim usklađenim pravilima posebno se predviđaju rokovi, kriteriji za priznavanje provedenih mjera energetske učinkovitosti, kao i za alternativne mjere za smanjenje emisija stakleničkih plinova, primjenom postupka za nacionalne provedbene mjere u skladu s člankom 11. stavkom 1. ove Direktive.

▼B

Uz zahtjeve iz trećeg podstavka ovog stavka, smanjenje za 20 % iz tog podstavka primjenjuje se ako do 1. svibnja 2024. operateri postrojenja čije su razine emisija stakleničkih plinova više od osamdesetog percentila razina emisija u pogledu relevantnih referentnih vrijednosti za proizvod nisu uspostavili plan klimatske neutralnosti za svako od tih postrojenja za njihove djelatnosti obuhvaćene ovom Direktivom. Taj plan sadržava elemente navedene u članku 10.b stavku 4. i utvrđuje se u skladu s provedbenim aktima predviđenima u tom članku. Članak 10.b stavak 4. tumači se kao da se odnosi samo na razinu postrojenja. Postizanje ciljnih vrijednosti i ključnih etapa iz članka 10. b stavka 4. trećeg podstavka točke (b) verificira se u odnosu na razdoblje do 31. prosinca 2025. i u odnosu na svako razdoblje koje završava 31. prosinca svake pete godine nakon toga, u skladu s postupcima verifikacije i akreditacije utvrđenima u članku 15. Besplatne emisijske jedinice iznad 80 % ne dodjeljuju se ako postizanje prijelaznih ciljnih vrijednosti i ključnih etapa nije verificirano u odnosu na razdoblje do kraja 2025. ili u odnosu na razdoblje od 2026. do 2030.

Emisijske jedinice koje nisu dodijeljene zbog smanjenja besplatne dodjele emisijskih jedinica u skladu s trećim i petim podstavkom ovog stavka upotrebljavaju se za izuzimanje postrojenja iz prilagodbe u skladu sa stavkom 5. ovog članka. Ako preostane tih emisijskih jedinica, 50 % tih emisijskih jedinica stavlja se na raspolaganje za potporu inovacijama u skladu sa stavkom 8. ovog članka. Ostalih 50 % tih emisijskih jedinica prodaje se na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 1. ove Direktive, a države članice trebale bi upotrijebiti te prihode za uklanjanje svih preostalih rizika od izmještanja emisija ugljika u sektorima obuhvaćenima Prilogom I. Uredbi (EU) 2023/956, čime se podupire tranzicija i promiče njihova dekarbonizacija u skladu s pravilima o državnim potporama.

Emisijske jedinice ne dodjeljuju se besplatno postrojenjima u sektorima ili podsektorima koji su obuhvaćeni drugim mjerama za ublažavanje rizika od izmještanja emisija ugljika utvrđenima Uredbom (EU) 2023/956. Mjere iz prvog podstavka ovog stavka prilagođavaju se na odgovarajući način.

(*) Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskoj učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).”;

▼B

ii. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U načelu se za svaki sektor i podsektor izračunavaju referentne vrijednosti za proizvod, a ne za ulazne sirovine kako bi se u svakom proizvodnom procesu predmetnog sektora ili podsektora maksimalno povećala smanjenja emisija stakleničkih plinova i uštede zbog energetske učinkovitosti. Kako bi se pružili dodatni poticaji za smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje energetske učinkovitosti te osigurali jednaki uvjeti za postrojenja koja upotrebljavaju nove tehnologije kojima se djelomično smanjuju ili u potpunosti uklanjaju emisije stakleničkih plinova i postrojenja koja upotrebljavaju postojeće tehnologije, utvrđene *ex ante* referentne vrijednosti na razini Unije preispituju se u pogledu njihove primjene u razdoblju od 2026. do 2030. s ciljem moguće izmjene definicija i granica sustava postojećih referentnih vrijednosti za proizvod, uzimajući u obzir, kao vodeća načela, potencijal materijala za kružnu uporabu i činjenicu da bi referentne vrijednosti trebale biti neovisne o sirovinama i vrsti proizvodnog procesa ako proizvodni procesi imaju istu svrhu. Komisija nastoji donijeti provedbene akte u svrhu utvrđivanja revidiranih referentnih vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u skladu sa stavkom 2. trećim podstavkom što je prije moguće, a prije početka razdoblja od 2026. do 2030.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„1.a. Podložno primjeni Uredbe (EU) 2023/956, besplatne emisijske jedinice ne dodjeljuju se za proizvodnju robe navedene u Prilogu I. toj uredbi.

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, za prve godine primjene Uredbe (EU) 2023/956 na proizvodnju robe navedene u Prilogu I. toj uredbi primjenjuje se besplatna dodjela emisijskih jedinica u smanjenim količinama. Primjenjuje se faktor smanjivanja besplatne dodjele emisijskih jedinica za proizvodnju te robe (faktor CBAM-a). Faktor CBAM-a jednak je 100 % za razdoblje od stupanja na snagu te uredbe do kraja 2025. i, podložno primjeni odredaba iz članka 36. stavka 2. točke (b) te uredbe, jednak je 97,5 % u 2026., 95 % 2027., 90 % u 2028., 77,5 % u 2029., 51,5 % u 2030., 39 % u 2031., 26,5 % u 2032. i 14 % u 2033. Od 2034. ne primjenjuje se faktor CBAM-a.

Smanjenje količine emisijskih jedinica za besplatnu dodjelu izračunava se godišnje kao prosječni udio potražnje za emisijskim jedinicama za besplatnu dodjelu za proizvodnju robe navedene u Prilogu I. Uredbi (EU) 2023/956 u odnosu na izračunanu ukupnu potražnju za emisijskim jedinicama za besplatnu dodjelu za sva postrojenja za relevantno razdoblje iz članka 11. stavka 1. ove Direktive. U ovom izračunu primjenjuje se faktor CBAM-a.

Emisijske jedinice koje su rezultat smanjenja količine emisijskih jedinica za besplatnu dodjelu stavljaju se na raspolaganje za potporu inovacijama u skladu sa stavkom 8.

▼B

Do 31. prosinca 2024. i u okviru svojeg godišnjeg izvješća Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 10. stavkom 5. ove Direktive Komisija procjenjuje rizik od izmještanja emisija ugljika za robu koja podliježe CBAM-u i koja je proizvedena u Uniji za izvoz u treće zemlje koje ne primjenjuju EU sustav trgovanja emisijama ili sličan mehanizam određivanja cijena ugljika. U izvješću se posebno procjenjuje rizik od izmještanja emisija ugljika u sektorima na koje će se primjenjivati CBAM, posebno ulogu i ubrzano uvođenje vodika, te kretanja u pogledu trgovinskih tokova i ugrađenih emisija robe proizvedene u tim sektorima na globalnom tržištu. Ako se u izvješću zaključi da postoji rizik od izmještanja emisija ugljika za robu proizvedenu u Uniji za izvoz u treće zemlje koje ne primjenjuju EU sustav trgovanja emisijama ili jednakovrijedan mehanizam određivanja cijena ugljika, Komisija prema potrebi podnosi zakonodavni prijedlog za rješavanje tog rizika od izmještanja emisija ugljika na način koji je u skladu s pravilima Svjetske trgovinske organizacije, uključujući članak XX. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994., i uzima u obzir dekarbonizaciju postrojenja u Uniji.”;

(c) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. u trećem podstavku točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) Za razdoblje od 2026. do 2030. referentne vrijednosti utvrđuju se na način utvrđen u točkama (a) i (d) ovog podstavka, uzimajući u obzir točku (e) ovog podstavka, na temelju informacija dostavljenih u skladu s člankom 11. za 2021. i 2022. te na temelju primjene godišnje stope smanjenja za svaku godinu od 2008. do 2028.”;

ii. u trećem podstavku dodaju se sljedeće točke:

„(d) Ako godišnja stopa smanjenja premašuje 2,5 % ili je manja od 0,3 %, referentne vrijednosti za razdoblje od 2026. do 2030. jesu referentne vrijednosti primjenjive u razdoblju od 2013. do 2020., umanjene za onu od tih dviju postotnih stopa koja je relevantna, za svaku godinu od 2008. do 2028.

(e) U razdoblju od 2026. do 2030. na godišnju stopu smanjenja referentne vrijednosti za proizvod za topli metal ne utječe promjena definicija referentnih vrijednosti i granica sustava koje se primjenjuju na temelju stavka 1. osmog podstavka.”;

iii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Odstupajući u pogledu referentnih vrijednosti za aromate i sintetički plin, te referentne vrijednosti prilagođavaju se za isti postotak kao i referentne vrijednosti za rafinerije kako bi se osigurali jednaki uvjeti za proizvođače tih proizvoda.”;

▼B

(d) stavci 3. i 4. brišu se;

(e) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Kako bi se poštovao udio za prodaju na dražbi utvrđen u članku 10., za svaku godinu u kojoj zbroj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica ne dosegne maksimalni iznos kojim se poštuje udio za prodaju na dražbi, preostala količina emisijskih jedinica do tog iznosa upotrebljava se za sprečavanje ili ograničavanje smanjenja količine besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica kako bi se poštovao udio za prodaju na dražbi u sljedećim godinama. Ako je, međutim, maksimalni iznos dosegnut, besplatna dodjela emisijskih jedinica prilagođava se na odgovarajući način. Svaka takva prilagodba obavlja se na ujednačen način. Međutim, od te prilagodbe izuzimaju se postrojenja čije su razine emisija stakleničkih plinova ispod prosjeka 10 % najučinkovitijih postrojenja u sektoru ili podsektoru u Uniji za relevantne referentne vrijednosti u godini primjene prilagodbe.”;

(f) u stavku 6. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice trebale bi donijeti financijske mjere u skladu s drugim i četvrtim podstavkom ovog stavka u korist sektora ili podsektora koji su izloženi stvarnom riziku od izmještanja ugljika zbog znatnih neizravnih troškova stvarno nastalih zbog troškova emisija stakleničkih plinova ugrađenih u cijene električne energije, uz uvjet da su takve financijske mjere u skladu s pravilima o državnim potporama, osobito u smislu da se njima ne uzrokuju neopravdana narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu. Donesenim financijskim mjerama ne bi trebalo nadoknađivati neizravne troškove obuhvaćene besplatnom dodjelom emisijskih jedinica u skladu s referentnim vrijednostima utvrđenima u skladu sa stavkom 1. ovog članka. Ako država članica potroši iznos koji premašuje protuvrijednost 25 % prihoda od dražbi iz članka 10. stavka 3. u godini u kojoj su nastali neizravni troškovi, država članica navodi razloge premašivanja tog iznosa.”;

(g) u stavku 7. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Emisijske jedinice koje na temelju stavaka 19., 20. i 22. nisu dodijeljene postrojenjima dodaju se od 2021. količini emisijskih jedinica izdvojenih u skladu s prvim podstavkom prvom rečenicom ovog stavka.”;

(h) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. Fondu (‚Inovacijski fond’) se na raspolaganje stavlja 345 milijuna emisijskih jedinica iz količine koja bi se inače mogla besplatno dodijeliti u skladu s ovim člankom i 80 milijuna emisijskih jedinica iz količine koja bi se inače mogla prodati na dražbi u skladu s člankom 10. te emisijske jedinice koje su rezultat smanjenja besplatne dodjele emisijskih jedinica iz stavka 1.a ovog članka, a u cilju potpore inovacijama u području niskougljičnih tehnika, procesa i tehnologija i onima

▼B

s nultim emisijama ugljika kojima se znatno doprinosi dekarbonizaciji sektora obuhvaćenih ovom Direktivom i doprinosi ciljevima nulte stope onečišćenja i kružnosti, uključujući projekte usmjerene na povećanje takvih tehnika, procesa i tehnologija s ciljem njihova širokog uvođenja diljem Unije. Takvi projekti imaju znatan potencijal za smanjenje emisija stakleničkih plinova i doprinose uštedama energije i resursa u skladu s klimatskim i energetskim ciljevima Unije za 2030.

Komisija emisijske jedinice iz Inovacijskog fonda stavlja na raspolaganje na početku razdoblja kako bi osigurala da je na raspolaganju odgovarajuća količina sredstava za poticanje inovacija, uključujući za proširenje.

Za potporu inovacijama iz prvog podstavka upotrebljavaju se i emisijske jedinice koje nisu izdane operaterima zrakoplova zbog njihova prestanka rada i koje nisu potrebne za pokrivanje bilo kakvih manjkova u predajama tih operatera.

Nadalje, za potporu inovacijama iz prvog podstavka ovog stavka stavlja se na raspolaganje 5 milijuna emisijskih jedinica iz količine iz članka 3.c stavaka 5. i 7. koje se odnose na emisijske jedinice za zrakoplovstvo za 2026.

Osim toga, 50 milijuna nedodijeljenih emisijskih jedinica iz rezerve za stabilnost tržišta služe kao dopuna svih preostalih prihoda od 300 milijuna emisijskih jedinica, koje su raspoložive u razdoblju od 2013. do 2020. u skladu s Odlukom Komisije 2010/670/EU (*), te se pravodobno upotrebljavaju za potporu inovacijama iz prvog podstavka ovog stavka.

Inovacijski fond obuhvaća sektore navedene u prilozima I. i III., kao i proizvode i procese koji zamjenjuju one s visokim emisijama ugljika proizvedene ili upotrebljavane u sektorima navedenima u Prilogu I., uključujući inovativne tehnologije za obnovljivu energiju i skladištenje energije te ekološki sigurno hvatanje i korištenje ugljika (CCU) koji znatno doprinose ublažavanju klimatskih promjena, posebno u slučaju neizbježnih emisija iz proizvodnih procesa, te doprinosi poticanju izgradnje i funkcioniranja projekata usmjerenih na okolišno sigurno hvatanje, prijevoz i geološko skladištenje CO_2, posebno za neizbježne emisije iz industrijskih procesa, te izravno hvatanje CO_2 iz atmosfere sigurnim, održivim i trajnim skladištenjem (DACS) na zemljopisno uravnoteženim lokacijama. Inovacijski fond može pružiti potporu i revolucionarnim inovativnim tehnologijama i infrastrukturi, uključujući proizvodnju goriva s niskim i nultim emisijama ugljika, za dekarbonizaciju sektora pomorskog, zračnog, željezničkog i cestovnog prometa, uključujući kolektivne oblike prijevoza kao što su usluge javnog i autobusnog prijevoza.

▼B

U zrakoplovstvu njime se također mogu podupirati elektrifikacija i mjere za smanjenje ukupnih klimatskih učinaka zrakoplovstva.

Komisija posebnu pozornost posvećuje projektima u sektorima obuhvaćenima Uredbom (EU) 2023/956 radi pružanja potpore inovacijama u području niskougljičnih tehnologija, hvatanja i upotrebe ugljika, hvatanja i skladištenja ugljika, energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije, na način koji doprinosi ublažavanju klimatskih promjena, s ciljem dodjele projektima u tim sektorima u razdoblju od 2021. do 2030. znatnog udjela ekvivalenata u financijskoj vrijednosti emisijskih jedinica iz stavka 1.a četvrtog podstavka ovog članka. Osim toga, Komisija može prije 2027. objaviti pozive na podnošenje prijedloga usmjerenih na sektore obuhvaćene tom uredbom.

Komisija također posebnu pozornost posvećuje projektima kojima se doprinosi dekarbonizaciji pomorskog sektora i prema potrebi uključuje teme posvećene toj svrsi u pozive na podnošenje prijedloga u okviru Inovacijskog fonda, među ostalim za elektrifikaciju pomorskog prometa i rješavanje njegova punog učinka na klimu, uključujući emisije crnog ugljika. U takvim se pozivima na podnošenje prijedloga također posebno uzima u obzir potencijal za povećanje zaštite biološke raznolikosti te smanjenje buke i onečišćenja vode iz projekata i ulaganja.

Inovacijski fond može u skladu sa stavkom 8.a podupirati projekte putem natječajnog postupka, kao što su ugovori za kompenzaciju razlike, ugovori za kompenzaciju razlike u odnosu na ugljik ili ugovori s fiksnom premijom, za potporu tehnologijama dekarbonizacije za koje cijena ugljika možda nije dovoljan poticaj.

Komisija nastoji ostvariti sinergije između Inovacijskog fonda i programa Obzor Europa, posebno u odnosu na europska partnerstva, te, ako je relevantno, nastoji ostvariti sinergije između Inovacijskog fonda i drugih programa Unije.

Prihvatljivi su projekti na državnom području svih država članica, uključujući male i srednje projekte, a za pomorske djelatnosti prihvatljivi su projekti s jasnom dodanom vrijednošću za Uniju. Potpora se pruža tehnologijama koje su inovativne i koje još nisu komercijalno održive u sličnom razmjeru bez potpore, ali koje predstavljaju revolucionarna rješenja ili su dovoljno zrele za primjenu u pretkomercijalnoj fazi.

Komisija osigurava da se emisijske jedinice namijenjene Inovacijskom fondu prodaju na dražbi u skladu s načelima i modalitetima iz članka 10. stavka 4. ove Direktive. Prihodi od prodaje na dražbi čine vanjske namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća (**). Proračunske obveze za mjere koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti na godišnje obroke tijekom nekoliko godina.

▼B

Komisija na zahtjev pruža tehničku pomoć državama članicama s niskom razinom stvarnog sudjelovanja u projektima u okviru Inovacijskog fonda u svrhu povećanja kapaciteta države članice koja to zatraži za potporu predlagateljima projekata na njihovim državnim područjima u podnošenju zahtjeva za financiranje iz Inovacijskog fonda kako bi se poboljšalo djelotvorno zemljopisno sudjelovanje u Inovacijskom fondu i povećala ukupna kvaliteta podnesenih projekata. Komisija nastoji ostvariti djelotvornu geografsku pokrivenost utemeljenu na kvaliteti u odnosu na financiranje iz Inovacijskog fonda diljem Unije i osigurava sveobuhvatno praćenje napretka i odgovarajuće daljnje postupanje u tom pogledu.

Podložno suglasnosti podnositeljâ, nakon zatvaranja poziva na podnošenje prijedloga, Komisija obavješćuje države članice o prijavama za financiranje projekata na njihovim državnim područjima i pruža im detaljne informacije koje se odnose na te prijave kako bi se državama članicama olakšala koordinacija potpore za projekte. Osim toga, Komisija prije dodjele potpore obavješćuje države članice o popisu odabranih projekata.

Projekti se odabiru transparentnim postupkom odabira na tehnološki neutralan način u skladu s ciljevima Inovacijskog fonda kako su utvrđeni u prvom podstavku ovog stavka i na temelju objektivnih i transparentnih kriterija, pri čemu se u vidu ima mjera u kojoj se projektima pruža znatan doprinos klimatskim i energetskim ciljevima Unije, uz istodoban doprinos ciljevima nulte stope onečišćenja i kružnosti u skladu s prvim podstavkom ovog stavka, i, ako je relevantno, mjera kojom se tim projektima doprinosi smanjenju emisija znatno ispod referentnih vrijednosti iz stavka 2. Projekti moraju imati potencijal za raširenu primjenu ili znatno smanjenje troškova tranzicije na klimatski neutralno gospodarstvo u predmetnim sektorima. Prednost se daje inovativnim tehnologijama i procesima koji se bave višestrukim utjecajima na okoliš. Projektima koji uključuju okolišno sigurno hvatanje i upotrebu ugljika osigurava se neto smanjenje emisija te izbjegavanje CO_2 ili njegovo trajno skladištenje. Ako se bespovratna sredstva dodijele na temelju poziva na podnošenje prijedloga, potpora može iznositi do 60 % relevantnih troškova projekata, od čega do 40 % ne treba ovisiti o verificiranom izbjegavanju emisija stakleničkih plinova pod uvjetom da su postignuti unaprijed određeni ključni ciljevi, uzimajući u obzir upotrijebljenu tehnologiju. U slučaju da se potpora dodjeljuje putem natječajnog postupka i u slučaju da je riječ o potpori za tehničku pomoć, potpora može iznositi do 100 % relevantnih troškova projekata. Potencijal za smanjenje emisija u više sektora koje nude kombinirani projekti, među ostalim i u obližnjim područjima, uzima se u obzir u kriterijima koji se upotrebljavaju za odabir projekata.

Od projekata koji se financiraju iz Inovacijskog fonda zahtijeva se da razmjenjuju znanje s drugim relevantnim projektima, kao i s istraživačima iz Unije koji imaju legitiman interes. Uvjete razmjene znanja definira Komisija u pozivima na podnošenje prijedloga.

▼B

Pozivi na podnošenje prijedloga otvoreni su i transparentni. U pripremi poziva na podnošenje prijedloga Komisija nastoji osigurati da su svi sektori propisno obuhvaćeni. Komisija poduzima mjere kako bi osigurala da se pozivi priopćuju u što širem opsegu, posebno malim i srednjim poduzećima.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive u pogledu pravila o funkcioniranju Inovacijskog fonda, uključujući postupak i kriterije odabira, te prihvatljivih sektora i tehnoloških zahtjeva za različite vrste potpora.

U okviru mehanizma iz ovog stavka nijedan projekt ne može dobiti potporu veću od 15 % ukupnog broja emisijskih jedinica raspoloživih za tu svrhu. Te emisijske jedinice uzimaju se u obzir u skladu sa stavkom 7.

Komisija do 31. prosinca 2023. i svake godine nakon toga izvješćuje Odbor za klimatske promjene iz članka 22.a stavka 1. ove Direktive o provedbi Inovacijskog fonda, navodeći analizu projekata kojima su dodijeljena financijska sredstva, po sektorima i državama članicama te očekivani doprinos tih projekata cilju klimatske neutralnosti u Uniji utvrđenom u Uredbi (EU) 2021/1119. Komisija dostavlja izvješće Europskom parlamentu i Vijeću te objavljuje to izvješće.

(*) Odluka Komisije 2010/670/EU od 3. studenoga 2010. o kriterijima i mjerama financiranja komercijalnih demonstracijskih projekata čiji je cilj ekološki sigurno hvatanje i geološko skladištenje CO_2 te demonstracijskih projekata za inovacijske tehnologije na području obnovljivih izvora energije u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice uspostavljenog Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 290, 6.11.2010., str. 39.).

(**) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).”;

(i) umeću se sljedeći stavci:

„8.a. Za ugovore za kompenzaciju razlike i ugovore za kompenzaciju razlike ugljika koji se dodjeljuju po zaključenju mehanizma natječajnog postupka osigurava se odgovarajuće pokriće putem proračunskih obveza koje proizlaze iz primitaka od prodaje na dražbi emisijskih jedinica dostupnih u Inovacijskom fondu te se te proračunske obveze mogu rasporediti na

▼B

godišnje obroke tijekom nekoliko godina. U prva dva kruga mehanizma natječajnog postupka, pokriće financijske obveze povezane s ugovorima o kompenzaciji razlike i ugovorima o kompenzaciji razlike ugljika u potpunosti se osigurava odobrenim sredstvima koja proizlaze iz primitaka od prodaje na dražbi emisijskih jedinica dodijeljenih Inovacijskom fondu u skladu sa stavkom 8.

Na temelju Komisijine kvalitativne i kvantitativne procjene financijskih rizika koji proizlaze iz provedbe ugovora o kompenzaciji razlike i ugovora o kompenzaciji razlike ugljika, koja se treba provesti nakon zaključenja prvih dvaju krugova mehanizma natječajnog postupka i svaki put kada je nakon toga potrebno u skladu s načelom opreznosti prema kojem se imovina i dobit ne precjenjuju, a obveze i gubici ne podcjenjuju, Komisija može, u skladu s ovlasti iz osmog podstavka, odlučiti pokriti samo dio financijske obveze povezane s ugovorima o kompenzaciji razlike i ugovorima o kompenzaciji razlike ugljika sredstvima iz prvog podstavka, a preostali dio drugim sredstvima. Komisija nastoji ograničiti uporabu drugih sredstava pokrivanja.

Ako se na temelju procjene zaključi da su za ostvarenje punog potencijala ugovora o kompenzaciji razlike i ugovora o kompenzaciji razlike ugljika potrebna druga sredstva pokrivanja, Komisija nastoji postići uravnoteženu kombinaciju drugih sredstava pokrivanja. Odstupajući od članka 210. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, Komisija određuje opseg upotrebe drugih sredstava pokrivanja na temelju delegiranog akta predviđenog u osmom podstavku ovog stavka.

Preostala financijska obveza pokriva se dovoljno, uzimajući u obzir načela iz glave X. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, ako je potrebno, prilagođena posebnostima ugovora o kompenzaciji razlike i ugovora o kompenzaciji razlike ugljika odstupajući od članka 209. stavka 2. točaka (d) i (h), članka 210. stavka 1., članka 211. stavaka 1., 2., 4. i 6., članaka 212., 213. i 214., članka 218. stavka 1. i članka 219. stavaka 3. i 6. te uredbe. Ako je primjenjivo, druga sredstva pokrivanja, stopa rezervacija i potrebna odstupanja utvrđuju se delegiranim aktom predviđenim u osmom podstavku ovog stavka.

Komisija ne smije iskoristiti više od 30 % primitaka od prodaje na dražbi emisijskih jedinica dodijeljenih Inovacijskom fondu u skladu sa stavkom 8. za rezervacije za ugovore o kompenzaciji razlike i ugovore o kompenzaciji razlike ugljika.

Stopa rezervacija ne smije biti niža od 50 % ukupne financijske obveze koju snosi proračun Unije za ugovore o kompenzaciji razlike i ugovore o kompenzaciji razlike ugljika. Komisija pri utvrđivanju stope rezervacija uzima u obzir

▼B

elemente koji bi mogli smanjiti financijske rizike za proračun Unije iznad odobrenih sredstava dostupnih u Inovacijskom fondu, kao što je moguća dobrovoljna podjela odgovornosti s državama članicama ili mogući mehanizam reosiguranja iz privatnog sektora. Komisija preispituje stopu rezervacija najmanje svake tri godine od datuma početka primjene delegiranog akta kojim se ona prvi put utvrđuje.

Kako bi se izbjegli špekulativni zahtjevi, pristup mehanizmu natječajnog postupka može se uvjetovati plaćanjem pologa od strane podnositelja zahtjeva koji se oduzima u slučaju neizvršenja ugovora. Ti oduzeti polozi upotrebljavaju se za Inovacijski fond kao vanjski namjenski prihodi u skladu s člankom 21. stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Svaki doprinos koji korisnik plati tijelu koje dodjeljuje bespovratna sredstva u skladu s uvjetima ugovora o kompenzaciji razlike ili ugovora o kompenzaciji razlike ugljika ako je referentna cijena viša od izvršne cijene (vraćena sredstva) upotrebljava se za Inovacijski fond kao vanjski namjenski prihod u skladu s člankom 21. stavkom 5. te uredbe.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 23. ove Direktive radi dopune ove Direktive kako bi se osigurala i detaljno opisala druga sredstva pokrivanja, ako postoje, i, ako je primjenjivo, stopu rezervacija i potrebna dodatna odstupanja od glave X. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, kako je utvrđeno u četvrtom podstavku ovog stavka, te osim toga pravila o funkcioniranju mehanizma natječajnog postupka, posebno u vezi s depozitima i vraćenim sredstvima.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 23. radi izmjene petog podstavka ovog stavka podizanjem ograničenja od 30 % iz tog podstavka za najviše 20 postotnih bodova ukupno ako je to potrebno kako bi se odgovorilo na potražnju za ugovorima o kompenzaciji razlike i ugovorima o kompenzaciji razlike ugljika, uzimajući u obzir iskustvo prvih krugova mehanizma natječajnog postupka i s obzirom na potrebu za uspostavljanjem odgovarajuće ravnoteže u potpori iz Inovacijskog fonda između bespovratnih sredstava i takvih ugovora.

Financijska potpora iz Inovacijskog fonda razmjerna je ciljevima politike navedenima u ovom članku i ne smije dovoditi do neopravdanih narušavanja unutarnjeg tržišta. U tu se svrhu potpora dodjeljuje samo za pokrivanje dodatnih troškova ili investicijskih rizika koje ulagatelji ne mogu snositi u normalnim tržišnim uvjetima.

8.b 40 milijuna emisijskih jedinica iz količine koja bi se inače mogla dodijeliti besplatno na temelju ovog članka i 10 milijuna emisijskih jedinica iz količine koja bi se inače mogla prodati na dražbi na temelju članka 10. ove Direktive stavljaju se na raspolaganje za potrebe Socijalnog fonda za klimatsku politiku uspostavljenog Uredbom (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Komisija osigurava da se emisijske jedinice namijenjene Socijalnom fondu za klimatsku politiku 2025. godine prodaju na dražbi u skladu s načelima i

▼B

modalitetima iz članka 10. stavka 4. ove Direktive i s delegiranim aktom donesenim u skladu s tim člankom. Prihodi od te prodaje na dražbi predstavljaju vanjski namjenski prihod u skladu s člankom 21. stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i upotrebljavaju se u skladu s pravilima primjenjivima na Socijalni fond za klimatsku politiku.

_____

(*) Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060 (SL L 130, 16.5.2023., str. 1..).”;

(j) stavak 19. zamjenjuje se sljedećim:

„19. Besplatne emisijske jedinice ne dodjeljuju se postrojenjima koja su prestala s radom. Za postrojenja čija je dozvola za emisije stakleničkih plinova istekla ili je bila povučena te za postrojenja čiji rad ili ponovno započinjanje s radom tehnički nisu mogući, smatra se da su prestala s radom.”;

(k) dodaje se sljedeći stavak:

„22. Ako je potrebno ispraviti besplatne dodjele emisijskih jedinica u skladu s člankom 11. stavkom 2., takvi se ispravci provode s emisijskim jedinicama izdvojenima iz količine emisijskih jedinica u skladu sa stavkom 7. ovog članka ili dodavanjem emisijskih jedinica toj količini.”;

14. u članku 10.b stavku 4. dodaju se sljedeći podstavci:

„U državi članici u kojoj je u razdoblju od 2014. do 2018. u prosjeku udio emisija iz centraliziranog grijanja ukupnog iznosa tih emisija u Uniji podijeljen udjelom BDP-a te države članice u ukupnom BDP-u Unije veći od pet, dodatna besplatna dodjela emisijskih jedinica od 30 % količine utvrđene u skladu s člankom 10.a dodjeljuje se centraliziranom grijanju za razdoblje od 2026. do 2030., pod uvjetom da se uloži obujam ulaganja jednak vrijednosti tih dodatnih besplatnih emisijskih jedinica kako bi se znatno smanjile emisije prije 2030. u skladu s planovima klimatske neutralnosti iz trećeg podstavka ovog stavka te da se ostvarenje ciljeva i ključnih etapa iz točke (b) tog podstavka potvrdi verifikacijom provedenom u skladu s četvrtim podstavkom ovog stavka.

Operateri centraliziranoga grijanja do 1. svibnja 2024. uspostavljaju plan klimatske neutralnosti za postrojenja za koja su podnijeli zahtjev za dodjelu dodatnih besplatnih emisijskih jedinica u skladu s drugim podstavkom ovog stavka. Taj plan je usklađen s ciljem klimatske neutralnosti utvrđenim u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/1119 te se u njemu utvrđuje sljedeće:

(a) mjere i ulaganja za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. na razini postrojenja ili poduzeća, isključujući upotrebu jedinica za neutralizaciju emisija ugljika;

▼B

(b) prijelazne ciljne vrijednosti i ključne etape do 31. prosinca 2025. i do 31. prosinca svake pete godine nakon toga za mjerenje napretka ostvarenog u postizanju klimatske neutralnosti kako je utvrđeno u točki (a) ovog podstavka;

(c) procjena utjecaja svake mjere i ulaganja iz točke (a) ovog podstavka u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova.

Ostvarenje ciljnih vrijednosti i ključnih etapa iz trećeg podstavka točke (b) ovog stavka verificira se u pogledu razdoblja do 31. prosinca 2025. i u pogledu svakog razdoblja koje završava 31. prosinca svake pete godine nakon toga, u skladu s postupcima verifikacije i akreditacije utvrđenima u članku 15. Besplatne emisijske jedinice osim količina iz prvog podstavka ovog stavka ne dodjeljuju se ako postizanje prijelaznih ciljnih vrijednosti i ključnih etapa nije verificirano u pogledu razdoblja do kraja 2025. ili u pogledu razdoblja od 2026. do 2030.

Komisija donosi provedbene akte u radi određivanja minimalnog sadržaja informacija iz trećeg podstavka točaka (a), (b) i (c) ovog stavka i formata planova klimatske neutralnosti iz tog podstavka i iz članka 10.a stavka 1. petog podstavka. Komisija nastoji ostvariti sinergije sa sličnim planovima kako je predviđeno pravom Unije. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.”;

15. u članku 10.c stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Države članice zahtijevaju od postrojenja koja proizvode električnu energiju i operatera mreže koji ostvaruju koristi da ih do 28. veljače svake godine izvijeste o provedbi odabranih ulaganja, među ostalim o saldu besplatnih emisijskih jedinica i nastalih rashoda ulaganja te o vrstama ulaganja kojima je dana potpora. Države članice o tome dostavljaju izvješća Komisiji, a Komisija ta izvješća objavljuje.”;

16. umeće se sljedeći članak:

„Članak 10.ca

Raniji rok za prijelaznu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za modernizaciju energetskog sektora

Odstupajući od članka 10.c, predmetne države članice mogu dodijeliti prijelazne besplatne emisijske jedinice postrojenjima u skladu s tim člankom samo za ulaganja izvršena do 31. prosinca 2024. Sve emisijske jedinice koje su na raspolaganju dotičnim državama članicama u skladu s člankom 10.c za razdoblje od 2021. do 2030., a koje se ne upotrebljavaju za takva ulaganja, u omjeru koji odredi dotična država članica:

(a) dodaju se ukupnoj količini emisijskih jedinica koje dotična država članica treba prodati na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 2.; ili

(b) upotrebljavaju se za potporu ulaganjima u okviru Modernizacijskog fonda iz članka 10.d, u skladu s pravilima koja se primjenjuju na prihode od emisijskih jedinica iz članka 10.d stavka 4.

▼B

Dotična država članica do 15. svibnja 2024. obavješćuje Komisiju o povezanim količinama emisijskih jedinica koje treba upotrebljavati u skladu s člankom 10. stavkom 2. prvim podstavkom točkom (a) i, odstupajući od članka 10.d stavka 4. druge rečenice, u skladu s člankom 10.d.”;

17. članak 10.d mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za razdoblje od 2021. do 2030. uspostavlja se fond za potporu ulaganjima koje predlože države članice korisnice, uključujući financiranje projekata malih ulaganja, za modernizaciju energetskih sustava i poboljšanje energetske učinkovitosti („Modernizacijski fond”). Modernizacijski fond financira se prodajom na dražbama emisijskih jedinica kako je utvrđeno u članku 10. za države članice korisnice navedene u tom članku.

Ulaganja koja dobiju potporu moraju biti usklađena s ciljevima ove Direktive, kao i s ciljevima Komunikacije Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu i Uredbe (EU) 2021/1119 te s dugoročnim ciljevima iznesenima u Pariškom sporazumu. Države članice korisnice mogu se, prema potrebi, koristiti sredstvima Modernizacijskog fonda za financiranje ulaganja koja uključuju susjedne pogranične regije Unije. Modernizacijski fond ne pruža potporu postrojenjima za proizvodnju energije koja upotrebljavaju fosilna goriva. Međutim, prihodi od emisijskih jedinica obuhvaćenih obaviješću u skladu sa stavkom 4. ovog članka mogu se upotrijebiti za ulaganja koja uključuju plinovita fosilna goriva.

Nadalje, prihodi od emisijskih jedinica iz članka 10. stavka 1. trećeg podstavka ove Direktive mogu se, ako se djelatnost smatra okolišno održivom na temelju Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća (*) i ako je propisno opravdana radi osiguravanja energetske sigurnosti, upotrebljavati za ulaganja koja uključuju plinovita fosilna goriva, pod uvjetom da se za proizvodnju energije emisijske jedinice prodaju na dražbi prije 31. prosinca 2027., a za ulaganja koja uključuju upotrebu plina niže u lancu, da se emisijske jedinice prodaju na dražbi prije 31. prosinca 2028.

(*) Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13).”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Najmanje 80 % prihoda od emisijskih jedinica iz članka 10. stavka 1. trećeg podstavka i od emisijskih jedinica obuhvaćenih obaviješću u skladu sa stavkom 4. ovog članka i najmanje 90 % prihoda od emisijskih jedinica iz članka 10. stavka 1. četvrtog podstavka upotrebljava se za potporu ulaganjima u sljedećim područjima:

(a) proizvodnja i upotreba električne energije iz obnovljivih izvora, uključujući vodik iz obnovljivih izvora;

▼B

(b) grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije;

(c) smanjenje ukupne potrošnje energije zbog energetske učinkovitosti, među ostalim u području industrije, prometa, zgrada, poljoprivrede i otpada;

(d) skladištenje energije i modernizacija energetskih mreža, uključujući upravljanje potrošnjom, cjevovode za centralizirano grijanje, elektroenergetske prijenosne mreže, povećanje međusobne povezanosti država članica i infrastruktura za mobilnost s nultom stopom emisije;

(e) potpora kućanstvima s niskim dohotkom, uključujući ona u ruralnim i udaljenim područjima, radi rješavanja problema energetskog siromaštva i modernizacije njihovih sustavâ grijanja; i

(f) pravedna tranzicija u regijama koje ovise o ugljiku u državama članicama korisnicama kako bi se u dijalogu s civilnim društvom i socijalnim partnerima pružila potpora preraspoređivanju, prekvalifikaciji i usavršavanju radnika, obrazovanju, inicijativama za traženje posla i novoosnovanim poduzećima, na način koji je u skladu s relevantnim mjerama koje su države članice uključile u svoje teritorijalne planove za pravednu tranziciju u skladu s člankom 8. stavkom 2. prvim podstavkom točkom (k) Uredbe (EU) 2021/1056 i na način kojim se doprinosi tim mjerama, ako je to relevantno.”;

(c) stavak 11. zamjenjuje se sljedećim:

„11. Odbor za ulaganja svake godine izvješćuje Komisiju o iskustvima s evaluacijom ulaganjâ, posebno u smislu smanjenja emisija i troškovima tih smanjenja. Komisija, uzimajući u obzir nalaze odbora za ulaganja, do 31. prosinca 2024. preispituje područja za projekte iz stavka 2. te osnovu na kojoj odbor za ulaganja daje svoje preporuke.

Odbor za ulaganja organizira objavu godišnjeg izvješća. Komisija dostavlja to godišnje izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.”;

18. umeće se sljedeći članak:

„Članak 10.f

Načelo ‚nenanošenja bitne štete’

Od 1. siječnja 2025. države članice korisnice i Komisija upotrebljavaju prihode od prodaje na dražbi emisijskih jedinica namijenjenih Inovacijskom fondu na temelju članka 10.a stavka 8. ove Direktive i emisijskih jedinica iz članka 10. stavka 1. trećeg i četvrtog podstavka ove Direktive, u skladu s kriterijima nenanošenja bitne štete iz članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, ako se takvi prihodi upotrebljavaju za gospodarsku djelatnost za koju su utvrđeni kriteriji tehničke provjere na temelju kojih se utvrđuje nanosi li gospodarska djelatnost bitnu štetu jednom relevantnom okolišnom cilju ili više njih u skladu s člankom 10. stavkom 3. točkom (b) te uredbe.”;

▼B

19. u članku 11. stavku 2. datum „28. veljače” zamjenjuje se datumom „30. lipnja”;

20. naslov poglavlja IV. zamjenjuje se sljedećim:

„Odredbe koje se primjenjuju na zrakoplovstvo, pomorski promet i stacionarna postrojenja”;

21. članak 12. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da emisijske jedinice koje je izdalo nadležno tijelo druge države članice budu priznate u svrhu ispunjavanja obveza operatera, operatera zrakoplova ili brodarskog društva iz stavka 3.”;

(b) stavak 2.a briše se;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Države članice, nadležne države članice i upravljačka tijela nadležna za brodarsko društvo osiguravaju da do 30. rujna svake godine:

(a) operater svakog postrojenja preda broj emisijskih jedinica koji je jednak ukupnim emisijama iz tog postrojenja u prethodnoj kalendarskoj godini, verificiranih u skladu s člankom 15.;

(b) svaki operater zrakoplova preda broj emisijskih jedinica koji je jednak njegovim ukupnim emisijama u prethodnoj kalendarskoj godini, verificiranih u skladu s člankom 15.;

(c) svako brodarsko društvo preda broj emisijskih jedinica koji je jednak njegovim ukupnim emisijama u prethodnoj kalendarskoj godini, verificiranih u skladu s člankom 3.ge.

Države članice, nadležne države članice i upravljačka tijela nadležna za brodarsko društvo osiguravaju da se emisijske jedinice predane u skladu s prvim podstavkom nakon toga ponište.”;

(d) iza stavka 3. umeću se sljedeći stavci:

„3.-e Odstupajući od stavka 3. prvog podstavka točke (c), brodarska društva mogu predati 5 % manje emisijskih jedinica od svojih verificiranih emisija iz brodova kategoriziranih za plovidbu područjima s ledom ispuštenih do 31. prosinca 2030., pod uvjetom da ti brodovi imaju klasu IA ili IA Super ili ekvivalentnu klasu utvrđenu na temelju Preporuke 25/7 HELCOM-a.

Ako je predano manje emisijskih jedinica u odnosu na verificirane emisije, nakon što se utvrdi razlika između verificiranih emisija i predanih emisijskih jedinica za svaku godinu, količina emisijskih jedinica koja odgovara toj razlici poništava se umjesto da se proda na dražbi u skladu s člankom 10.

▼B

3.-d Odstupajući od stavka 3. prvog podstavka točke (c) ovog članka i članka 16., Komisija na zahtjev države članice provedbenim aktom osigurava da države članice smatraju da su zahtjevi utvrđeni u tim odredbama ispunjeni i da ne poduzimaju mjere protiv brodarskih društava u pogledu emisija ispuštenih do 31. prosinca 2030. tijekom putovanja koja obavljaju putnički brodovi i ro-pax brodovi, osim putničkih brodova za kružna putovanja, između luke otoka pod nadležnošću te države članice koja podnosi zahtjev, koji nema cestovnu ili željezničku vezu s kopnom i koji ima broj stanovnika manji od 200 000 osoba sa stalnim boravištem prema posljednjim najboljim podacima dostupnima 2022., te luke pod nadležnošću te iste države članice te tijekom djelatnosti takvih brodova unutar luke u vezi s takvim putovanjima.

Komisija objavljuje popis otoka iz prvog podstavka i dotičnih luka te taj popis ažurira.

3.-c Odstupajući od stavka 3. prvog podstavka točke (c) ovog članka i članka 16., Komisija na zajednički zahtjev dviju država članica, od kojih jedna nema kopnenu granicu s drugom državom članicom, a druga je država članica geografski najbliža država članica državi članici bez takve kopnene granice, provedbenim aktom osigurava da države članice smatraju da su zahtjevi utvrđeni u tim odredbama ispunjeni i da ne poduzimaju mjere protiv brodarskih društava u pogledu emisija ispuštenih do 31. prosinca 2030. tijekom putovanja koja obavljaju putnički brodovi ili ro-pax brodovi u okviru transnacionalnog ugovora o javnim uslugama ili transnacionalne obveze pružanja javne usluge koja su utvrđena u zajedničkom zahtjevu, koji povezuju te dvije države članice te tijekom djelatnosti takvih brodova unutar luke u vezi s takvim putovanjima.

3.-b Obveza predaje emisijskih jedinica ne nastaje u pogledu emisija ispuštenih do 31. prosinca 2030. tijekom putovanja između luke smještene u najudaljenijoj regiji države članice i luke u istoj državi članici, uključujući putovanja između luka unutar najudaljenije regije i putovanja između luka u najudaljenijim regijama iste države članice, te tijekom djelatnosti takvih brodova unutar luke u vezi s takvim putovanjima.”;

(e) stavak 3.-a zamjenjuje se sljedećim:

„3.-a Kad je to potrebno i sve dok je to potrebno, kako bi se zaštitio okolišni integritet EU sustava trgovanja emisijama, operaterima, operaterima zrakoplova i brodarskim društvima u EU sustavu trgovanja emisijama zabranjuje se upotreba emisijskih jedinica koje je izdala država članica, a za koje obveze za operatere, operatere zrakoplova i brodarska društva istječu. Delegirani akti iz članka 19. stavka 3. uključuju mjere potrebne u slučajevima iz ovog stavka.”;

(f) umeće se sljedeći stavak:

„3.b Obveza predaje emisijskih jedinica ne nastaje u pogledu emisija stakleničkih plinova za koje se smatra da su uhvaćeni i upotrijebljeni tako da su postali trajno kemijski

▼B

vezani u proizvodu tako da ne ulaze u atmosferu uobičajenom upotrebom, uključujući svaku uobičajenu aktivnost koja se odvija nakon kraja životnog vijeka proizvoda.

Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive u pogledu zahtjeva koje treba ispuniti da bi se smatralo da su staklenički plinovi postali trajno kemijski vezani kako je navedeno u prvom podstavku ovog stavka.”;

(g) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice poduzimaju potrebne korake da bi osigurale da se emisijske jedinice u bilo koje vrijeme poništavaju na zahtjev osobe koja ih posjeduje. U slučaju zatvaranja kapaciteta za proizvodnju električne energije na njihovom državnom području zbog dodatnih nacionalnih mjera, države članice mogu poništiti emisijske jedinice, i snažno se na to potiču, iz ukupne količine emisijskih jedinica, koje namjeravaju prodati na dražbi, iz članka 10. stavka 2. do iznosa koji odgovara prosjeku verificiranih emisija dotičnog postrojenja tijekom petogodišnjeg razdoblja koje prethodi zatvaranju. Dotična država članica obavješćuje Komisiju o takvoj namjeri poništavanja, ili razlozima za neponištavanje, u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 10. stavka 4.”;

22. u članku 14. stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija donosi provedbene akte o detaljnim aranžmanima za praćenje emisija i izvješćivanje o njima, i, ako je to relevantno, o podacima o aktivnostima, koje proizlaze iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. ovoj Direktivi, i o učincima zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO_2 na rutama za koje se izvješćuje o emisijama na temelju ove Direktive, koji se temelje na načelima praćenja i izvješćivanja utvrđenima u Prilogu IV. ovoj Direktivi i zahtjevima utvrđenima u stavcima 2. i 5. ovog članka. U tim se provedbenim aktima ujedno navodi potencijal za globalno zagrijavanje svakog stakleničkog plina i uzimaju u obzir ažurirane znanstvene spoznaje o učincima emisija u zrakoplovstvu koje nisu CO_2 u okviru zahtjevâ za praćenje tih emisija i njihovih učinaka, uključujući učinke u zrakoplovstvu koji nisu povezani s emisijama CO_2, i izvješćivanje o njima. U tim provedbenim aktima predviđa se primjena kriterijâ održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova za upotrebu biomase utvrđeni Direktivom (EU) 2018/2001, uz sve potrebne prilagodbe za primjenu u okviru ove Direktive, kako bi takva biomasa imala nultu stopu. U njima se utvrđuje način uzimanja u obzir uskladištenih emisija iz mješavine izvorâ s nultom stopom i izvora koji nemaju nultu stopu. U njima se utvrđuje i način uzimanja u obzir emisija iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika, čime se osigurava uzimanje u obzir takvih emisija i izbjegavanje dvostrukog računanja.”;

▼B

23. članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da imena operatera, operatera zrakoplova i brodarskih društava koji krše zahtjeve predaje dovoljnog broja emisijskih jedinica u skladu s ovom Direktivom budu objavljena.”;

(b) u stavku 3. datum „30. travnja” zamjenjuje se datumom „30. rujna”;

(c) umeće se sljedeći stavak:

„3.a Kazne utvrđene u stavku 3. primjenjuju se i na brodarska društva.”;

(d) umeće se sljedeći stavak:

„11.a Ako brodarsko društvo nije ispunilo obveze predaje tijekom dvaju ili više uzastopnih razdoblja izvješćivanja i ako se drugim izvršnim mjerama nije osigurala usklađenost, nadležno tijelo države članice u kojoj je ulazna luka može, nakon što predmetnom brodarskom društvu omogući podnošenje očitovanja, izdati nalog o protjerivanju o kojemu se obavješćuje Komisiju, Europsku agenciju za pomorsku sigurnost (EMSA), druge države članice i predmetnu državu zastave. Zbog izdavanja takvog naloga o protjerivanju svaka država članica, osim države članice pod čijom zastavom brod plovi, odbija brodovima pod odgovornošću predmetnog brodarskog društva ulazak u sve svoje luke sve dok brodarsko društvo ne ispuni svoje obveze predaje u skladu s člankom 12. Ako brod plovi pod zastavom države članice i uđe u jednu od njezinih luka ili ga ondje zateknu, ta država članica, nakon što dotičnom brodarskom društvu omogući podnošenje očitovanja, brod zadržava sve dok brodarsko društvo ne ispuni svoje obveze predaje.

Ako se brod iz prvog podstavka zatekne jednoj od luka države članice pod čijom zastavom brod plovi, dotična država članica može, nakon što dotičnom brodarskom društvu omogući podnošenje očitovanja, izdati nalog države zastave o zadržavanju broda sve dok brodarsko društvo ne ispuni svoje obveze predaje. Država članica o tome izvješćuje Komisiju, EMSA-u i druge države članice. Zbog izdavanja takvog naloga države zastave o zadržavanju broda, svaka država članica poduzima iste mjere kao i one koje se moraju poduzeti nakon izdavanja naloga o protjerivanju u skladu s prvim podstavkom drugom rečenicom.

Ovim stavkom ne dovode se u pitanje međunarodna pomorska pravila koja se primjenjuju u slučaju brodova u nevolji.”;

▼B

24. članak 18.b zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 18.b

Pomoć Komisije, EMSA-e i drugih relevantnih organizacija

1. Za potrebe ispunjavanja svojih obveza iz članka 3.c stavka 4. i članaka 3.g, 3.gd, 3.ge, 3.gf, 3.gg i 18.a Komisija, nadležna država članica i upravljačka tijela nadležna za brodarsko društvo mogu zatražiti pomoć od EMSA-e ili neke druge relevantne organizacije te u tu svrhu mogu sklopiti sve odgovarajuće sporazume s tim organizacijama.

2. Komisija, uz pomoć EMSA-e, nastoji razviti odgovarajuće alate i smjernice za olakšavanje i koordinaciju aktivnosti verifikacije i izvršenja u vezi s primjenom ove Direktive na pomorski promet. U mjeri u kojoj je to izvedivo takve smjernice i alati stavljaju se na raspolaganje državama članicama i verifikatorima u svrhu dijeljenja informacija i boljeg osiguranja strogog izvršenja nacionalnih mjera kojima se prenosi ova Direktiva.”;

25. članak 23. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3.c stavka 6., članka 3.d stavka 3., članka 10. stavka 4., članka 10.a stavaka 1., 8. i 8.a, članka 10.b stavka 5., članka 12. stavka 3.b, članka 19. stavka 3., članka 22., članka 24. stavka 3., članka 24.a stavka 1., članka 25.a stavka 1., članka 28.c i članka 30.j stavka 1. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 8. travnja 2018.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3.c stavka 6., članka 3.d stavka 3., članka 10. stavka 4., članka 10.a stavka 1., 8. i 8.a, članka 10.b stavka 5., članka 12. stavka 3.b, članka 19. stavka 3., članka 22., članka 24. stavka 3., članka 24.a stavka 1., članka 25.a stavka 1., članka 28.c i članka 30.j. stavka 1. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.”;

(b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3.c stavka 6., članka 3.d stavka 3., članka 10. stavka 4., članka 10.a stavka 1., 8. ili 8.a, članka 10.b stavka 5., članka 12. stavka 3.b, članka 19. stavka 3., članka 22, članka 24. stavka 3.,

▼B

članka 24.a stavka 1., članka 25.a stavka 1., članka 28.c ili članka 30.j stavka 1. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

26. članak 29. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 29.

Izvješće za osiguravanje boljeg funkcioniranja tržišta ugljika

Ako redovita izvješća o tržištu ugljika iz članka 10. stavaka 5. i 6. sadržavaju dokaze da tržište ugljika ne funkcionira pravilno, Komisija u roku od tri mjeseca o tome podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Izvješću se prema potrebi mogu priložiti zakonodavni prijedlozi čiji je cilj povećanje transparentnosti i integriteta tržišta ugljika, uključujući povezana tržišta izvedenica, te korektivne mjere za poboljšanje njegova funkcioniranja te unapređenje sprečavanja i otkrivanja aktivnosti zlouporabe tržišta.”;

27. članak 29.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 29.a

Mjere u slučaju prekomjernih fluktuacija cijena

1. Ako je prosječna cijena emisijskih jedinica za prethodnih šest kalendarskih mjeseci više od 2,4 puta veća od prosječne cijene emisijskih jedinica za prethodno dvogodišnje referentno razdoblje, 75 milijuna emisijskih jedinica oslobađa se iz rezerve za stabilnost tržišta u skladu s člankom 1. stavkom 7. Odluke (EU) 2015/1814.

Cijena emisijskih jedinica iz prvog podstavka ovog stavka jest, za emisijske jedinice obuhvaćene poglavljima II. i III., cijena s dražbi provedenih u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 10. stavka 4.

Prethodno dvogodišnje referentno razdoblje iz prvog podstavka jest dvogodišnje razdoblje koje završava prije prvog mjeseca razdoblja od šest kalendarskih mjeseci iz tog podstavka.

Ako je ispunjen uvjet iz prvog podstavka ovog stavka, a stavak 2. nije primjenjiv, Komisija u *Službenom listu Europske unije* o tome objavljuje obavijest u kojoj navodi datum kada je uvjet ispunjen.

▼B

Komisija u prva tri radna dana svakog mjeseca objavljuje prosječnu cijenu emisijskih jedinica za prethodnih šest kalendarskih mjeseci i prosječnu cijenu emisijskih jedinica za prethodno dvogodišnje referentno razdoblje. Ako uvjet iz prvog podstavka nije ispunjen, Komisija objavljuje i razinu koju bi prosječna cijena emisijskih jedinica trebala dosegnuti u sljedećem mjesecu kako bi se uvjet iz tog podstavka ispunio.

2. Ako je uvjet za oslobađanje emisijskih jedinica iz rezerve za stabilnost tržišta na temelju stavka 1. ispunjen, uvjet iz tog stavka ne smatra se ponovno ispunjenim najmanje dvanaest mjeseci nakon završetka prethodnog oslobađanja.

3. Detaljni mehanizmi za primjenu mjera iz stavka 1. i 2. ovog članka utvrđuju se u delegiranim aktima iz članka 10. stavka 4.”;

28. članak 30. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ova Direktiva redovito se preispituje s obzirom na međunarodna kretanja i uložene napore za postizanje dugoročnih ciljeva Pariškog sporazuma i sve relevantne obveze koje proistječu iz konferencija stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Mjere potpore određenim energetski intenzivnim industrijama koje mogu podlijegati izmještanju emisija ugljika iz članaka 10.a i 10.b ove Direktive također se preispituju s obzirom na mjere klimatske politike u drugim velikim gospodarstvima. Komisija s time u vezi ujedno razmatra bi li trebalo dodatno uskladiti mjere koje se odnose na nadoknadu neizravnih troškova. Mjere primjenjive na sektore obuhvaćene CBAM-om preispituju se u svjetlu primjene Uredbe (EU) 2023/956. Prije 1. siječnja 2028., kao i svake dvije godine nakon toga u okviru svojih izvješća Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 30. stavkom 6. te uredbe, Komisija procjenjuje učinak CBAM-a na rizik od izmještanja emisija ugljika, među ostalim u odnosu na izvoz.

U izvješću se procjenjuje potreba za poduzimanjem dodatnih mjera, uključujući zakonodavne mjere, za rješavanje rizika od izmještanja emisija ugljika. Izvješću se prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog.”;

(c) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće u kontekstu svakog globalnog pregleda stanja dogovorenog u okviru Pariškog sporazuma, posebno u pogledu potrebe za dodatnim politikama i mjerama Unije s ciljem potrebnih smanjenja stakleničkih plinova Unije i njezinih država članica, među ostalim vezano za linearni faktor iz članka 9. ove Direktive. Komisija prema potrebi može podnijeti zakonodavne prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću radi izmjene ove

▼B

Direktive, posebno kako bi se osigurala usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti utvrđenim u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/1119 i klimatskim ciljevima Unije utvrđenima u članku 4. te uredbe. Pri izradi zakonodavnih prijedloga Komisija u tu svrhu razmatra, među ostalim, predviđeni okvirni proračun Unije za stakleničke plinove za razdoblje od 2030. do 2050. kako je navedeno u članku 4. stavku 4. te uredbe.”;

(d) dodaju se sljedeći stavci:

„5. Komisija do 31. srpnja 2026. izvješćuje Europski parlament i Vijeće o sljedećim pitanjima, popraćeno prema potrebi zakonodavnim prijedlogom i procjenom učinka:

(a) kako bi se mogle uzeti u obzir negativne emisije koje proizlaze iz stakleničkih plinova koji su uklonjeni iz atmosfere te sigurno i trajno uskladišteni i kako bi se te negativne emisije mogle obuhvatiti trgovanjem emisijama, ako je to primjereno, uključujući jasno područje primjene i stroge kriterije za takvo obuhvaćanje i zaštitne mjere kako bi se osiguralo da se takvim uklanjanjima ne neutraliziraju potrebna smanjenja emisija u skladu s klimatskim ciljevima Unije utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/1119;

(b) izvedivost snižavanja praga ukupne nazivne ulazne toplinske snage od 20 MW za djelatnosti iz Priloga I. od 2031.;

(c) jesu li sve emisije stakleničkih plinova obuhvaćene ovom Direktivom stvarno uzete u obzir i je li djelotvorno izbjegnuto dvostruko računanje; posebno, ocjenjuje uzimanje u obzir emisija stakleničkih plinova za koje se smatra da su uhvaćene i iskorištene u proizvodu na način različit od onog iz članka 12. stavka 3.b.

6. Pri preispitivanju ove Direktive Komisija u skladu sa stavcima 1., 2. i 3. ovog članka analizira kako se mogu uspostaviti veze između EU sustava trgovanja emisijama i drugih tržišta ugljika, a da se pritom ne ometa postizanje cilja klimatske neutralnosti i klimatskih ciljeva Unije utvrđenih u Uredbi (EU) 2021/1119.

7. Komisija do 31. srpnja 2026. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem ocjenjuje izvedivost uključivanja postrojenja spalionica komunalnog otpada u EU sustav trgovanja emisijama, među ostalim radi njihova uključivanja od 2028. i procjene moguće potrebe za mogućnošću da se država članica izuzme od sudjelovanja do 31. prosinca 2030. U tom pogledu Komisija uzima u obzir važnost svih sektora koji doprinose smanjenju emisija te moguće preusmjeravanju otpada prema njegovu zbrinjavanju odlaganjem na odlagališta

▼B

u Uniji i izvoz otpada u treće zemlje. Osim toga, Komisija uzima u obzir relevantne kriterije kao što su učinci na unutarnje tržište, moguće narušavanje tržišnog natjecanja, integritet okoliša, usklađenost s ciljevima Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) te pouzdanost i točnost u pogledu praćenja i izračuna emisija. Komisija prema potrebi i ne dovodeći u pitanje članak 4. te direktive, prilaže tom izvješću zakonodavni prijedlog radi primjene odredaba ovog poglavlja na dozvole za emisije stakleničkih plinova te dodjelu i izdavanje dodatnih emisijskih jedinica za postrojenja spalionice komunalnog otpada te kako bi se spriječilo moguće preusmjeravanje otpada.

U izvješću iz prvog podstavka Komisija također ocjenjuje mogućnost uključivanja u EU sustav trgovanja emisijama drugih procesa gospodarenja otpadom, posebno odlagališta otpada koja stvaraju emisije metana i didušikova oksida u Uniji. Komisija prema potrebi tom izvješću može priložiti zakonodavni prijedlog za uključivanje drugih takvih procesa gospodarenja otpadom u EU sustav trgovanja emisijama.

_____

(*) Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).”;

29. iza članka 30. umeće se sljedeće poglavlje:

„Poglavlje IV.a

Sustav trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore

Članak 30.a

Područje primjene

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na emisije, dozvole za emisije stakleničkih plinova, izdavanje i predaju emisijskih jedinica, praćenje, izvješćivanje i verifikaciju u pogledu djelatnosti iz Priloga III. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na emisije obuhvaćene poglavljima II. i III.

Članak 30.b

Dozvole za emisije stakleničkih plinova

1. Države članice osiguravaju da od 1. siječnja 2025. nijedan regulirani subjekt ne obavlja djelatnost iz Priloga III. osim ako ima dozvolu koju je izdalo nadležno tijelo u skladu sa stavcima 2. i 3. ovog članka.

2. Zahtjev za dozvolu za emisije stakleničkih plinova iz ovog poglavlja, koji regulirani subjekt podnosi nadležnom tijelu na temelju stavka 1. ovog članka, sadržava barem opis:

▼B

(a) reguliranog subjekta;

(b) vrste goriva koja pušta u potrošnju i koja se upotrebljavaju za izgaranje u sektorima iz Priloga III. te sredstava putem kojih ta goriva pušta u potrošnju;

(c) krajnje upotrebe ili krajnjih upotreba goriva puštenih u potrošnju za djelatnost iz Priloga III.;

(d) mjera planiranih za praćenje emisija i izvješćivanje o njima u skladu s provedbenim aktima iz članaka 14. i 30.f;

(e) netehničkog sažetka informacija iz točaka od (a) do (d) ovog stavka.

3. Nadležno tijelo izdaje dozvolu za emisije stakleničkih plinova kojom se reguliranom subjektu iz stavka 1. ovog članka daje odobrenje za djelatnost iz Priloga III. ako smatra da subjekt može pratiti emisije koje odgovaraju količinama goriva koje se u skladu s Prilogom III. puštaju u potrošnju i izvješćivati o njima.

4. Dozvole za emisije stakleničkih plinova sadržavaju barem sljedeće:

(a) naziv i adresu reguliranog subjekta;

(b) opis sredstava putem kojih regulirani subjekt goriva pušta u potrošnju u sektorima obuhvaćenima ovim poglavljem;

(c) popis goriva koja regulirani subjekt pušta u potrošnju u sektorima obuhvaćenima ovim poglavljem;

(d) plan praćenja koji ispunjava zahtjeve utvrđene u provedbenim aktima iz članka 14.;

(e) zahtjeve izvješćivanja utvrđene u provedbenim aktima iz članka 14.;

(f) obvezu predaje emisijskih jedinica izdanih na temelju ovog poglavlja u visini ukupnih emisija u svakoj kalendarskoj godini, verificiranih u skladu s člankom 15., do roka utvrđenog u članku 30.e stavku 2.

5. Države članice mogu reguliranim subjektima dopustiti ažuriranje planova praćenja bez mijenjanja dozvole. Regulirani subjekti dužni su nadležnom tijelu podnijeti sve ažurirane planove praćenja na odobrenje.

6. Regulirani subjekt obavješćuje nadležno tijelo o svim planiranim promjenama prirode svoje djelatnosti ili goriva koje pušta u potrošnju, što može zahtijevati ažuriranje dozvole za emisije stakleničkih plinova. Nadležno tijelo prema potrebi ažurira dozvolu u skladu s provedbenim aktima iz članka 14. Ako dođe do promjene osobe reguliranog subjekta obuhvaćenog ovim poglavljem, nadležno tijelo ažurira dozvolu te unosi naziv i adresu novog reguliranog subjekta.

▼B

Članak 30.c

Količina emisijskih jedinica na razini Unije

1. Količina emisijskih jedinica na razini Unije koja se od 2027. svake godine izdaje na temelju ovog poglavlja linearno se smanjuje počevši od 2024. Vrijednost za 2024. definira se kao granične vrijednosti emisija za 2024. godinu koje su izračunane na temelju referentnih emisija iz članka 4. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća (*) za sektore obuhvaćene ovim poglavljem i primjenom putanje linearnog smanjenja za sve emisije u okviru područja primjene te uredbe. Količina se nakon 2024. svake godine smanjuje za linearni faktor smanjenja od 5,10 %. Komisija do 1. siječnja 2025. objavljuje količinu emisijskih jedinica na razini Unije za 2027.

2. Količina emisijskih jedinica na razini Unije koja se od 2028. svake godine izdaje na temelju ovog poglavlja linearno se smanjuje od 2025. na temelju prosječnih emisija o kojima je izviješteno na temelju ovog poglavlja za godine od 2024. do 2026. Količina emisijskih jedinica smanjuje se za linearni faktor smanjenja od 5,38 %, osim ako se primjenjuju uvjeti utvrđeni u točki 1. Priloga III.a, u kojem slučaju se količina smanjuje za linearni faktor smanjenja prilagođen u skladu s pravilima utvrđenima u točki 2. Priloga III.a. Komisija do 30. lipnja 2027. mora objaviti količinu emisijskih jedinica na razini Unije za 2028. i prema potrebi prilagođeni linearni faktor smanjenja.

3. Količina emisijskih jedinica na razini Unije izdanih na temelju ovog poglavlja prilagođava se za svaku godinu od 2028. kako bi se nadoknadila količina emisijskih jedinica predanih u slučajevima u kojima nije bilo moguće izbjeći dvostruko računanje emisija ili ako su emisijske jedinice predane za emisije koje nisu obuhvaćene ovim poglavljem kako je navedeno u članku 30.f stavku 5. Prilagodba odgovara ukupnoj količini emisijskih jedinica obuhvaćenih ovim poglavljem koje su nadoknađene u relevantnoj godini izvješćivanja u skladu s provedbenim aktima iz članka 30.f stavka 5. drugog podstavka.

4. Država članica koja na temelju članka 30.j jednostrano proširi djelatnost iz Priloga III. na sektore koji nisu navedeni u tom Prilogu osigurava da dotični regulirani subjekt do 30. travnja relevantne godine relevantnom nadležnom tijelu podnese propisno potkrijepljeno izvješće u skladu s odredbama članka 30.f. Ako su dostavljeni podaci propisno potkrijepljeni, nadležno tijelo o tome obavješćuje Komisiju do 30. lipnja relevantne godine. Količina emisijskih jedinica koje se izdaju na temelju stavka 1. ovog članka prilagođava se uzimajući u obzir propisno potkrijepljena izvješća koja su podnijeli regulirani subjekti.

Članak 30.d

Prodaja emisijskih jedinica na dražbi za djelatnost iz Priloga III.

1. Emisijske jedinice obuhvaćene ovim poglavljem prodaju se na dražbi od 2027., osim ako se ne unose u rezervu za stabilnost tržišta utvrđenu Odlukom (EU) 2015/1814. Emisijske jedinice

▼B

obuhvaćene ovim poglavljem na dražbi se prodaju odvojeno od emisijskih jedinica obuhvaćenih poglavljima II. i III. ove Direktive.

2. Emisijske jedinice iz ovog poglavlja počinju se prodavati na dražbi 2027., i to količina koja odgovara 130 % količine za prodaju na dražbi za 2027. utvrđene na temelju količine emisijskih jedinica na razini Unije za tu godinu te pojedinačnih udjela koji će biti prodani na dražbi i količina za prodaju na dražbi u skladu sa stavcima od 3. do 6. ovog članka. Dodatnih 30 % za prodaju na dražbi upotrebljava se samo za predaju emisijskih jedinica na temelju članka 30.e stavka 2. i mogu se prodati na dražbi do 31. svibnja 2028. Dodatnih 30 % oduzima se od količina za prodaju na dražbi za razdoblje od 2029. do 2031. Uvjeti za prodaje na dražbi predviđene u ovom stavku utvrđuju se u skladu sa stavkom 7. ovog članka i člankom 10. stavkom 4.

U skladu s člankom 1.a stavkom 3. Odluke (EU) 2015/1814 600 milijuna emisijskih jedinica obuhvaćenih ovim poglavljem 2027. postaju sredstva u rezervi za stabilnost tržišta.

3. Na dražbi se prodaje 150 milijuna emisijskih jedinica izdanih na temelju ovog poglavlja i svi prihodi od tih dražbi stavljaju se na raspolaganje Socijalnom fondu za klimatsku politiku uspostavljenom Uredbom (EU) 2023/955 do 2032.

4. Od preostale količine emisijskih jedinica i kako bi se, zajedno s prihodima od emisijskih jedinica iz stavka 3. ovog članka i članka 10.a stavka 8.b ove Direktive, ostvario maksimalan iznos od 65 000 000 000 EUR, Komisija osigurava da se na dražbi proda dodatna količina emisijskih jedinica obuhvaćenih ovim poglavljem i da se prihodi od tih dražbi stave na raspolaganje Socijalnom fondu za klimatsku politiku uspostavljenom Uredbom (EU) 2023/955, do 2032.

Komisija osigurava da se emisijske jedinice namijenjene Socijalnom fondu za klimatsku politiku iz stavka 3. ovog članka i ovog stavka prodaju na dražbi u skladu s načelima i modalitetima iz članka 10. stavka 4. i s delegiranim aktima donesenima na temelju tog članka.

Prihodi od prodaje na dražbi emisijskih jedinica iz stavka 3. ovog članka i ovog stavka čine vanjske namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i upotrebljavaju se u skladu s pravilima koja se primjenjuju na Socijalni fond za klimatsku politiku.

Godišnji iznos dodijeljen Socijalnom fondu za klimatsku politiku u skladu s člankom 10.a stavkom 8.b, stavkom 3. ovog članka i ovim stavkom ne smije premašiti:

(a) za 2026., 4 000 000 000 EUR;

(b) za 2027., 10 900 000 000 EUR;

(c) za 2028., 10 500 000 000 EUR;

▼B

(d) za 2029., 10 300 000 000 EUR;

(e) za 2030., 10 100 000 000 EUR;

(f) za 2031., 9 800 000 000 EUR;

(g) za 2032., 9 400 000 000 EUR.

Ako se sustav trgovanja emisijama uspostavljen u skladu s ovim poglavljem odgodi do 2028. na temelju članka 30.k, maksimalni iznos koji se stavlja na raspolaganje Socijalnom fondu za klimatsku politiku u skladu s prvim podstavkom ovog stavka iznosi 54 600 000 000 EUR. U tom slučaju godišnji iznosi dodijeljeni Socijalnom fondu za klimatsku politiku ne premašuju kumulativno 4 000 000 000 EUR za godine 2026. i 2027., a za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2032. relevantni godišnji iznos ne smije premašiti:

(a) za 2028., 11 400 000 000 EUR;

(b) za 2029., 10 300 000 000 EUR;

(c) za 2030., 10 100 000 000 EUR;

(d) za 2031., 9 800 000 000 EUR;

(e) za 2032., 9 000 000 000 EUR.

Članak 10.a stavak 8.b ove Direktive, stavak 3. ovog članka i ovaj stavak nisu primjenjivi ako se utvrdi da prihod ostvaren prodajom na dražbi iz stavka 5. ovog članka čini vlastita sredstva u skladu s člankom 311. trećim stavkom UFEU-a.

5. Države članice na dražbi prodaju ukupnu količinu emisijskih jedinica obuhvaćenih ovim poglavljem nakon oduzimanja količina iz stavaka 3. i 4. ovog članka te je raspodjeljuju među sobom u udjelima koji su jednaki udjelu referentnih emisija iz članka 4. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/842 za kategorije izvora emisija iz drugog odlomka podtočaka (b), (c) i (d) Priloga III. ovoj Direktivi za prosjek dotične države članice u razdoblju od 2016. do 2018. nakon sveobuhvatnog preispitivanja u skladu s člankom 4. stavkom 3. te uredbe.

6. Države članice određuju način na koji će upotrijebiti prihode ostvarene prodajom emisijskih jedinica iz stavka 5. ovog članka na dražbi, osim za prihode koji čine vanjske namjenske prihode u skladu sa stavkom 4. ovog članka ili prihode koji su utvrđeni kao vlastita sredstva u skladu s člankom 311. trećim stavkom UFEU-a i uneseni u proračun Unije. Države članice upotrebljavaju svoje prihode ili ekvivalent financijske vrijednosti tih prihoda za jednu ili više svrha iz članka 10. stavka 3. ove Direktive, dajući prednost aktivnostima koje mogu doprinijeti rješavanju socijalnih aspekata trgovanja emisijama u skladu s ovim poglavljem, ili za jednu ili više sljedećih svrha:

▼B

(a) mjere za doprinošenje dekarbonizaciji grijanja i hlađenja zgrada ili smanjenju energetskih potreba zgrada, uključujući integraciju obnovljivih izvora energije i povezanih mjera u skladu s člankom 7. stavkom 11. te člancima 12. i 20. Direktive 2012/27/EU, kao i mjere za pružanje financijske potpore kućanstvima s niskim dohotkom u zgradama s najlošijim svojstvima;

(b) mjere za ubrzanje uvođenja vozila s nultom stopom emisija ili pružanje financijske potpore uvođenju potpuno interoperabilne infrastrukture punjenja gorivom i punjenja strujom za vozila s nultom stopom emisija, ili mjere za poticanje prelaska na javni prijevoz i poboljšanje multimodalnosti ili za pružanje financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u pogledu korisnika prijevoza s niskim i srednjim dohotkom;

(c) financiranje svojih socijalnih planova za klimatsku politiku u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) 2023/955;

(d) pružanje financijske naknade krajnjim potrošačima goriva u slučajevima u kojima nije bilo moguće izbjeći dvostruko računanje emisija ili ako su emisijske jedinice predane za emisije koje nisu obuhvaćene ovim poglavljem kako je navedeno u članku 30.f stavku 5.

Smatra se da države članice ispunjavaju odredbe ovog stavka ako imaju i primjenjuju politike fiskalne ili financijske potpore ili regulatorne politike kojima se potiče davanje financijske potpore, pri čemu je ta potpora uspostavljena u svrhe navedene u prvom podstavku ovog stavka i vrijednost joj je jednaka prihodima iz tog podstavka, ostvarenima prodajom na dražbi emisijskih jedinica iz ovog poglavlja.

Države članice obavješćuju Komisiju o upotrebi prihoda i mjerama poduzetima u skladu s ovim stavkom uključivanjem tih informacija u svoja izvješća koja podnose u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.

7. Članak 10. stavci 4. i 5. primjenjuju se na emisijske jedinice izdane na temelju ovog poglavlja.

Članak 30.e

Prijenos, predaja i poništavanje emisijskih jedinica

1. Članak 12. primjenjuje se na emisije, regulirane subjekte i emisijske jedinice obuhvaćene ovim poglavljem, uz iznimku stavaka 3. i 3.a, stavka 4. druge i treće rečenice te stavka 5. tog članka. U tu svrhu:

(a) svako upućivanje na emisije smatra se upućivanjem na emisije obuhvaćene ovim poglavljem;

(b) svako upućivanje na operatere postrojenja smatra se upućivanjem na regulirane subjekte obuhvaćene ovim poglavljem;

▼B

(c) svako upućivanje na emisijske jedinice smatra se upućivanjem na emisijske jedinice obuhvaćene ovim poglavljem.

2. Države članice osiguravaju da od 1. siječnja 2028. regulirani subjekt svake godine do 31. svibnja preda određenu količinu emisijskih jedinica obuhvaćenih ovim poglavljem, odnosno u visini ukupnih emisija reguliranog subjekta u prethodnoj kalendarskoj godini, verificiranih u skladu s člancima 15. i 30.f., koje odgovaraju količini goriva puštenih u potrošnju u skladu s Prilogom III., te da se te emisijske jedinice potom ponište.

3. Do 31. prosinca 2030., odstupajući od stavaka 1. i 2. ovog članka, ako regulirani subjekt s poslovnim nastanom u određenoj državi članici podliježe nacionalnom porezu na ugljik koji je na snazi za godine od 2027. do 2030. i koji obuhvaća djelatnost iz Priloga III., nadležno tijelo dotične države članice može izuzeti taj regulirani subjekt od obveze predaje emisijskih jedinica na temelju stavka 2. ovog članka za određenu referentnu godinu, pod uvjetom da:

(a) predmetna država članica obavijesti Komisiju do 31. prosinca 2023. o tom nacionalnom porezu na ugljik, a nacionalni propis kojim se utvrđuju porezne stope primjenjive za godine od 2027. do 2030. do tog je trenutka stupio na snagu; dotična država članica obavješćuje Komisiju o svim kasnijim promjenama nacionalnog poreza na ugljik;

(b) za referentnu godinu, nacionalni porez na ugljik dotične države članice koji je taj regulirani subjekt stvarno platio viši je od prosječne konačne dražbovne cijene sustava trgovanja emisijama uspostavljenog u skladu s ovim poglavljem;

(c) regulirani subjekt u potpunosti ispunjava obveze iz članka 30.b o dozvolama za emisije stakleničkih plinova i članka 30.f o praćenju svojih emisija, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji;

(d) dotična država članica do 31. svibnja godine nakon referentne godine Komisiju obavijesti o primjeni svakog takvog izuzeća i odgovarajućoj količini emisijskih jedinica koje treba poništiti u skladu s točkom (g) ovog podstavka te delegiranim aktima donesenima na temelju članka 10. stavka 4.;

(e) Komisija ne uloži prigovor na primjenu odstupanja na temelju neusklađenosti prijavljene mjere s uvjetima utvrđenima u ovom stavku, i to u roku od tri mjeseca od obavijesti iz točke (a) ovog podstavka ili u roku od mjesec dana od obavijesti za relevantnu godinu iz točke (d) ovog podstavka;

(f) predmetna država članica ne prodaje na dražbi količinu emisijskih jedinica iz članka 30.d stavka 5. za određenu referentnu godinu dok se količina emisijskih jedinica koje treba poništiti u skladu s ovim stavkom ne utvrdi u skladu s točkom (g) ovog podstavka; dotična država članica ne prodaje nijedan dio dodatne količine emisijskih jedinica na dražbi u skladu s člankom 30.d stavkom 2. prvim podstavkom;

▼B

(g) dotična država članica poništi količinu emisijskih jedinica iz ukupne količine emisijskih jedinica iz članka 30.d stavka 5. koje prodaje na dražbi za referentnu godinu, koja je jednaka verificiranim emisijama tog reguliranog subjekta u skladu s ovim poglavljem za referentnu godinu; ako je količina emisijskih jedinica koja preostaje za prodaju na dražbi u referentnoj godini koja slijedi nakon primjene točke (f) ovog podstavka manja od količine emisijskih jedinica koje se poništavaju u skladu s ovim stavkom, dotična država članica osigurava da do kraja godine koja slijedi nakon referentne godine poništi količinu emisijskih jedinica koja odgovara toj razlici; i

(h) dotična država članica obveže se da će u trenutku prve obavijesti iz točke (a) ovog podstavka za jednu ili više mjera navedenih ili spomenutih u članku 30.d stavku 6. prvom podstavku upotrijebiti iznos jednak prihodima na koje bi se članak 30.d stavak 6. primjenjivao da nije bilo tog odstupanja. Primjenjuje se članak 30.d stavak 6. drugi i treći podstavak, a Komisija osigurava da su informacije primljene na temelju njih u skladu s preuzetom obvezom iz ove točke.

Količina emisijskih jedinica koje treba poništiti na temelju prvog podstavka točke (g) ovog stavka ne utječe na vanjske namjenske prihode utvrđene na temelju članka 30.d stavka 4. ove Direktive ili, ako su utvrđena na temelju članka 311. trećeg stavka UFEU-a, na vlastita sredstva proračuna Unije u skladu s Odlukom Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 (**) iz prihoda dobivenih od prodaje emisijskih jedinica na dražbi u skladu s člankom 30.d ove Direktive.

4. Bolnice koje nisu obuhvaćene poglavljem III. mogu dobiti financijsku naknadu za troškove koji su im preneseni zbog predaje emisijskih jedinica u skladu s ovim poglavljem. U tu se svrhu odredbe ovog poglavlja koje se primjenjuju na slučajeve dvostrukog računanja primjenjuju *mutatis mutandis*.

Članak 30.f

Praćenje emisija, izvješćivanje o njima i njihova verifikacija te akreditacija

1. Članci 14. i 15. primjenjuju se na emisije, regulirane subjekte i emisijske jedinice obuhvaćene ovim poglavljem. U tu svrhu:

(a) svako upućivanje na emisije smatra se upućivanjem na emisije obuhvaćene ovim poglavljem;

(b) svako upućivanje na djelatnost navedenu u Prilogu I. smatra se upućivanjem na djelatnost iz Priloga III.;

(c) svako upućivanje na operatere smatra se upućivanjem na regulirane subjekte obuhvaćene ovim poglavljem;

▼B

(d) svako upućivanje na emisijske jedinice smatra se upućivanjem na emisijske jedinice obuhvaćene ovim poglavljem;

(e) upućivanje na datum u članku 15. smatra se upućivanjem na 30. travnja.

2. Države članice osiguravaju da svaki regulirani subjekt za svaku kalendarsku godinu od 2025. prati emisije koje odgovaraju količinama goriva puštenih za potrošnju u skladu s Prilogom III. One također osiguravaju i da svaki regulirani subjekt o tim emisijama izvijesti nadležno tijelo u sljedećoj godini, počevši od 2026., u skladu s provedbenim aktima iz članka 14. stavka 1.

3. Od 1. siječnja 2028. države članice osiguravaju da svaki regulirani subjekt do 30. travnja svake godine do 2030. prijavi prosječni udio troškova povezanih s predajom emisijskih jedinica u skladu s ovim poglavljem koji je prenio potrošačima za prethodnu godinu. Komisija donosi provedbene akte o zahtjevima i predlošcima za ta izvješća. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2. Komisija ocjenjuje podnesena izvješća i godišnje izvješćuje Europski parlament i Vijeće o svojim nalazima. Ako Komisija utvrdi da postoje neprimjerene prakse u pogledu prijenosa troškova ugljika, izvješću se prema potrebi mogu priložiti zakonodavni prijedlozi za rješavanje takvih neprimjerenih praksi.

4. Države članice osiguravaju da svaki regulirani subjekt koji 1. siječnja 2025. ima dozvolu u skladu s člankom 30.b izvijesti do 30. travnja 2025. o svojim povijesnim emisijama za 2024.

5. Države članice osiguravaju da regulirani subjekti mogu pouzdano i točno po vrsti goriva identificirati i dokumentirati točne količine goriva puštenog u potrošnju koje se upotrebljavaju za izgaranje u sektorima iz Priloga III., kao i krajnju upotrebu goriva koja su regulirani subjekti pustili u potrošnju. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za ograničavanje rizika od dvostrukog računanja emisija obuhvaćenih ovim poglavljem i emisija iz poglavlja II. i III., kao i rizika predaje emisijskih jedinica za emisije koje nisu obuhvaćene ovim poglavljem.

Komisija donosi provedbene akte u pogledu detaljnih pravila za izbjegavanje dvostrukog računanja i predaje emisijskih jedinica za emisije koje nisu obuhvaćene ovim poglavljem, kao i za pružanje financijske naknade krajnjim potrošačima goriva u slučajevima kada se takvo dvostruko računanje ili predaja ne može izbjeći. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2. Izračun financijske naknade krajnjim potrošačima goriva temelji se na prosječnoj cijeni emisijskih jedinica na dražbama koje se provode u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 10. stavka 4. u relevantnoj godini izvješćivanja.

6. Načela praćenja emisija obuhvaćenih ovim poglavljem i izvješćivanja o njima utvrđena su u dijelu C Priloga IV.

▼B

7. Kriteriji za verifikaciju emisija obuhvaćenih ovim poglavljem utvrđeni su u dijelu C Priloga V.

8. Države članice mogu dopustiti pojednostavnjene mjere praćenja, izvješćivanja i verifikacije za regulirane subjekte čije godišnje emisije koje odgovaraju količinama goriva puštenih u potrošnju iznose manje od 1 000 tona ekvivalenta CO_2, u skladu s provedbenim aktima iz članka 14. stavka 1.

Članak 30.g

Upravljanje

Članci 13. i 15.a, članak 16. stavci 1., 2., 3., 4. i 12., članci 17., 18., 19., 20., 21., 22., 22.a, 23. i 29. primjenjuju se na emisije, regulirane subjekte i emisijske jedinice obuhvaćene ovim poglavljem. U tu svrhu:

(a) svako upućivanje na emisije smatra se upućivanjem na emisije obuhvaćene ovim poglavljem;

(b) svako upućivanje na operatere smatra se upućivanjem na regulirane subjekte obuhvaćene ovim poglavljem;

(c) svako upućivanje na emisijske jedinice smatra se upućivanjem na emisijske jedinice obuhvaćene ovim poglavljem.

Članak 30.h

Mjere u slučaju prekomjernog porasta cijena

1. Ako je tijekom više od tri uzastopna mjeseca prosječna cijena emisijskih jedinica na dražbama koje se provode u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 10. stavka 4. ove Direktive više od dvostruko veća od prosječne cijene emisijskih jedinica tijekom prethodnih šest uzastopnih mjeseci na dražbama za emisijske jedinice obuhvaćene ovim poglavljem, 50 milijuna emisijskih jedinica obuhvaćenih ovim poglavljem oslobađaju se iz rezerve za stabilnost tržišta u skladu s člankom 1.a stavkom 7. Odluke (EU) 2015/1814.

Za godine 2027. i 2028. uvjeti iz prvog podstavka ispunjeni su ako je tijekom više od tri uzastopna mjeseca prosječna cijena emisijskih jedinica za više od 1,5 puta veća od prosječne cijene emisijskih jedinica tijekom referentnog razdoblja od šest prethodnih uzastopnih mjeseci.

2. Ako prosječna cijena emisijskih jedinica iz stavka 1. ovog članka tijekom razdoblja od dva uzastopna mjeseca premaši cijenu od 45 EUR, 20 milijuna emisijskih jedinica obuhvaćenih ovim poglavljem oslobađa se iz rezerve za stabilnost tržišta u skladu s člankom 1.a stavkom 7. Odluke (EU) 2015/1814. Primjenjuje se indeksacija utemeljena na europskom indeksu potrošačkih cijena za 2020. Emisijske jedinice oslobađaju se putem mehanizma predviđenog ovim stavkom do 31. prosinca 2029.

▼B

3. Ako je prosječna cijena emisijskih jedinica iz stavka 1. ovog članka više od tri puta veća od prosječne cijene emisijskih jedinica tijekom prethodnih šest uzastopnih mjeseci, 150 milijuna emisijskih jedinica obuhvaćenih ovim poglavljem oslobađa se iz rezerve za stabilnost tržišta u skladu s člankom 1.a stavkom 7. Odluke (EU) 2015/1814.

4. Ako je uvjet iz stavka 2. ispunjen istog dana kao i uvjet iz stavka 1. ili 3., dodatne emisijske jedinice oslobađaju se samo na temelju stavka 1. ili 3.

5. Komisija prije 31. prosinca 2029. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem ocjenjuje je li mehanizam iz stavka 2. djelotvoran i treba li ga zadržati. Komisija prema potrebi Europskom parlamentu i Vijeću uz to izvješće prilaže zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Direktive radi prilagodbe tog mehanizma.

6. Ako je ispunjen jedan ili više uvjeta iz stavka 1., 2. ili 3. i doveo do oslobađanja emisijskih jedinica, dodatne emisijske jedinice smiju se osloboditi u skladu s ovim člankom tek 12 mjeseci nakon toga.

7. Ako je u drugoj polovini razdoblja od 12 mjeseci iz stavka 6. ovog članka ponovno ispunjen uvjet iz stavka 2. ovog članka, Komisija uz pomoć Odbora osnovanog člankom 44. Uredbe (EU) 2018/1999 ocjenjuje djelotvornost mjere i može provedbenim aktom odlučiti da se stavak 6. ovog članka ne primjenjuje. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2. ove Direktive.

8. Ako je ispunjen jedan ili više uvjeta iz stavka 1., 2. ili 3., a stavak 6. nije primjenjiv, Komisija u *Službenom listu Europske unije* odmah objavljuje obavijest o datumu na koji je ispunjen taj uvjet odnosno na koju su ispunjeni ti uvjeti.

9. Države članice koje podliježu obvezi dostavljanja plana korektivnih mjera u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2018/842 uzimaju u obzir učinke oslobađanja dodatnih emisijskih jedinica u skladu sa stavkom 2. ovog članka tijekom prethodne dvije godine pri razmatranju dodatnih mjera koje treba provesti kako je navedeno u članku 8. stavku 1. prvom podstavku točki (c) te uredbe kako bi ispunile svoje obveze na temelju te uredbe.

Članak 30.i

Preispitivanje ovog poglavlja

Komisija je dužna do 1. siječnja 2028. izvijestiti Europski parlament i Vijeće o provedbi odredbi ovog poglavlja u pogledu njihove djelotvornosti, upravljanja i praktične primjene, uključujući primjenu pravila iz Odluke (EU) 2015/1814. Komisija prema potrebi tom izvješću prilaže zakonodavni prijedlog radi izmjene

▼B

ovog poglavlja. Komisija do 31. listopada 2031. ocjenjuje izvedivost uključivanja sektora obuhvaćenih Prilogom III. ovoj Direktivi u EU sustav trgovanja emisijama koji obuhvaća sektore navedene u Prilogu I. ovoj Direktivi.

Članak 30.j

Postupci za jednostrano proširenje djelatnosti iz Priloga III. na druge sektore koji ne podliježu poglavljima II. i III.

1. Države članice od 2027. mogu proširiti djelatnost iz Priloga III., na sektore koji nisu navedeni u tom prilogu i time primjenjivati trgovanje emisijama u skladu s ovim poglavljem u tim sektorima, uzimajući u obzir sve relevantne kriterije, a posebno učinke na unutarnje tržište, moguće narušavanje tržišnog natjecanja, okolišni integritet sustava trgovanja emisijama uspostavljenog u skladu s ovim poglavljem i pouzdanost planiranog sustava praćenja i izvješćivanja, pod uvjetom da je Komisija odobrila proširenje djelatnosti iz tog Priloga.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive u vezi s odobrenjem proširenja iz prvog podstavka ovog stavka, odobrenjem izdavanja dodatnih emisijskih jedinica i ovlašćivanjem drugih država članica za proširenje djelatnosti iz Priloga III. Komisija također može, pri donošenju takvih delegiranih akata, dopuniti proširenje dodatnim pravilima kojima se uređuju mjere za rješavanje mogućih slučajeva dvostrukog računanja, među ostalim za izdavanje dodatnih emisijskih jedinica za kompenzaciju emisijskih jedinica predanih za uporabu goriva u djelatnostima navedenima u Prilogu I. Sve financijske mjere država članica u korist poduzeća iz sektora ili podsektora koji su izloženi stvarnom riziku od izmještanja emisija ugljika, zbog znatnih neizravnih troškova nastalih zbog troškova emisija stakleničkih plinova ugrađenih u cijene goriva zbog jednostranog proširenja, moraju biti u skladu s pravilima o državnim potporama i ne smiju uzrokovati neopravdana narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu.

2. Dodatne emisijske jedinice izdane u skladu s odobrenjem na temelju ovog članka prodaju se na dražbi u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 30.d. Neovisno o članku 30.d stavcima od 1. do 6., države članice koje su jednostrano proširile djelatnost iz Priloga III. u skladu s ovim člankom određuju upotrebu prihoda ostvarenih od prodaje tih dodatnih emisijskih jedinica na dražbi.

Članak 30.k

Odgoda trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore do 2028. u slučaju iznimno visokih cijena energije

1. Komisija do 15. srpnja 2026. u *Službenom listu Europske unije* objavljuje obavijest o tome je li ispunjen jedan ili oba sljedeća uvjeta:

▼B

(a) prosječna cijena plina u okviru virtualne točke trgovanja TTF (Title Transfer Facility) za šest kalendarskih mjeseci koji završavaju 30. lipnja 2026. viša je od prosječne cijene plina u okviru TTF-a u veljači i ožujku 2022.;

(b) prosječna cijena sirove nafte Brent za šest kalendarskih mjeseci koji završavaju 30. lipnja 2026. više je nego dvostruko veća od prosječne cijene sirove nafte Brent tijekom pet prethodnih godina; petogodišnje referentno razdoblje petogodišnje je razdoblje koje završava prije prvog mjeseca razdoblja od šest kalendarskih mjeseci.

2. Ako je ispunjen jedan ili oba uvjeta iz stavka 1., primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) odstupajući od članka 30.c stavka 1., prva godina za koju se utvrđuje količina emisijskih jedinica na razini Unije jest 2028. i, odstupajući od članka 30.c stavka 3., prva godina za koju je količina emisijskih jedinica na razini Unije prilagođena jest 2029.;

(b) odstupajući od članka 30.d stavaka 1. 2., početak prodaje emisijskih jedinica iz ovog poglavlja na dražbi odgađa se za 2028.;

(c) odstupajući od članka 30.d stavka 2., dodatni iznos emisijskih jedinica za prvu godinu dražbi oduzima se od količina za prodaju na dražbi za razdoblje od 2030. do 2032., a početna sredstva u rezervi za stabilnost tržišta stvaraju se 2028.;

(d) odstupajući od članka 30.e stavka 2., rok za početnu predaju emisijskih jedinica odgađa se do 31. svibnja 2029. za ukupne emisije u 2028.;

(e) odstupajući od članka 30.i, rok u kojem Komisija mora izvijestiti Europski parlament i Vijeće odgađa se do 1. siječnja 2029.

(*) Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

(**) Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).”;

30. umeće se sljedeće poglavlje:

„Poglavlje IV.b

Znanstveni savjeti i vidljivost financiranja

Članak 30.l

Znanstveni savjeti

Europski znanstveni savjetodavni odbor za klimatske promjene (‚Savjetodavni odbor’) osnovan u skladu s člankom 10.a Uredbe

▼B

(EZ) br. 401/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (*) može, na vlastitu inicijativu, pružati znanstvene savjete i izdavati izvješća u vezi s ovom Direktivom. Komisija uzima u obzir relevantne savjete i izvješća Savjetodavnog odbora, posebno u pogledu:

(a) potrebe za dodatnim politikama i mjerama Unije radi osiguranja usklađenosti s ciljevima i ciljnim vrijednostima iz članka 30. stavka 3. ove Direktive;

(b) potrebe za dodatnim politikama i mjerama Unije s obzirom na sporazume o globalnim mjerama u okviru Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) kako bi se smanjio utjecaj zrakoplovstva na klimu te s obzirom na ambicije i okolišni integritet globalne tržišne mjere IMO-a iz članka 3. gg ove Direktive.

Članak 30.m

Informiranje, komunikacija i promidžba

1. Komisija osigurava vidljivost financiranja iz prihoda od prodaje na dražbi u okviru EU sustava trgovanja emisijama iz članka 10.a stavka 8. na sljedeće načine:

(a) osiguravanjem da korisnici takvog financiranja navode podrijetlo tih sredstava i osiguraju vidljivost Unijina financiranja, posebice pri promicanju projekata i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti; i

(b) osiguravanjem da primatelji takvih sredstava upotrebljavaju odgovarajuću oznaku koja glasi ‚(su)financirano iz EU sustava trgovanja emisijama (Inovacijski fond)', kao i amblem Unije i iznos financiranja; ako upotreba takve oznake nije izvediva, Inovacijski fond mora biti spomenut u svim komunikacijskim aktivnostima, među ostalim i na oglasnim pločama na strateškim mjestima koja su vidljiva javnosti.

Komisija u delegiranom aktu iz članka 10.a stavka 8. utvrđuje potrebne zahtjeve kako bi se osigurala vidljivost financiranja iz Inovacijskog fonda, uključujući zahtjev navođenja tog fonda.

2. Države članice osiguravaju vidljivost financiranja iz prihoda od dražbi u okviru EU sustava trgovanja emisijama iz članka 10.d na način koji odgovara onome iz stavka 1. prvog podstavka točaka (a) i (b) ovog članka, uključujući zahtjevom navođenja Modernizacijskog fonda.

▼B

3. Uzimajući u obzir nacionalne okolnosti, države članice nastoje osigurati vidljivost izvora financiranja djelovanja ili projekata koji se financiraju iz prihoda od dražbi u okviru EU sustava trgovanja emisijama za koje određuju upotrebu u skladu s člankom 3.d stavkom 4., člankom 10. stavkom 3. i člankom 30.d stavkom 6.

_____

(*) Uredba (EZ) br. 401/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o Europskoj agenciji za okoliš i Europskoj informacijskoj i promatračkoj mreži za okoliš (SL L 126, 21.5.2009., str. 13.).”;

31. prilozi I., II.b, IV. i V. Direktivi 2003/87/EZ mijenjaju se u skladu s Prilogom I. ovoj Direktivi, a prilozi III. i III.a umeću se u Direktivu 2003/87/EZ kako je utvrđeno u Prilogu I. ovoj Direktivi.

Članak 2.

Izmjene Odluke (EU) 2015/1814

Odluka (EU) 2015/1814 mijenja se kako slijedi:

1. članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Komisija objavljuje ukupan broj emisijskih jedinica koje su u optjecaju svake godine do 1. lipnja sljedeće godine. Ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju u danoj godini jest kumulativni broj emisijskih jedinica koje su izdane u vezi s postrojenjima i brodarskim društvima i koje nisu stavljene u rezervu u razdoblju od 1. siječnja 2008., uključujući emisijske jedinice izdane u tom razdoblju u skladu s člankom 13. stavkom 2. Direktive 2003/87/EZ u verziji koja je na snazi 18. ožujka 2018. te prava na upotrebu međunarodnih jedinica koja postrojenja imaju u okviru EU sustava trgovanja emisijama, do 31. prosinca te dane godine, umanjen za kumulativne tone verificiranih emisija iz postrojenja i brodarskih društava u okviru EU sustava trgovanja emisijama od 1. siječnja 2008. do 31. prosinca te iste dane godine i za sve emisijske jedinice koje su poništene u skladu s člankom 12. stavkom 4. Direktive 2003/87/EZ. Ne uzimaju se u obzir emisije tijekom trogodišnjeg razdoblja koje je počelo 2005. i završilo 2007. i jedinice izdane u vezi s tim emisijama. Prva objava uslijedit će do 15. svibnja 2017.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„4.a Od 2024. izračun ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju u bilo kojoj godini uključuje kumulativni broj emisijskih jedinica izdanih za zrakoplovstvo i kumulativne tone verificiranih emisija iz zrakoplovstva u okviru EU sustava trgovanja emisijama, ne uključujući emisije iz letova na rutama obuhvaćenima neutralizacijom izračunanom u skladu s člankom 12. stavkom 6. Direktive 2003/87/EZ, između 1. siječnja 2024. i 31. prosinca te iste dane godine.

▼B

Emisijske jedinice poništene u skladu s člankom 3.gb Direktive 2003/87/EZ smatraju se izdanima u svrhe izračuna ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju.”;

(c) stavci 5. i 5.a zamjenjuju se sljedećim:

„5. Ako je u bilo kojoj danoj godini ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju između 833 milijuna i 1 096 milijuna, broj emisijskih jedinica jednak razlici između ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju, kako je utvrđen u posljednjoj objavi iz stavka 4. ovog članka, i 833 milijuna oduzima se od količine emisijskih jedinica za prodaju država članica na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 2. Direktive 2003/87/EZ te se stavlja u rezervu tijekom 12-mjesečnog razdoblja koje počinje 1. rujna te godine. Ako je ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju veći od 1 096 milijuna emisijskih jedinica, broj emisijskih jedinica koji se oduzima od količine emisijskih jedinica za prodaju država članica na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 2. Direktive 2003/87/EZ te stavlja u rezervu tijekom 12-mjesečnog razdoblja koje počinje 1. rujna te godine iznosi 12 % ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju. Odstupajući od druge rečenice ovog podstavka, postotak iz te rečenice se udvostručava do 31. prosinca 2030.

Ne dovodeći u pitanje ukupan broj emisijskih jedinica koje se oduzimaju u skladu s ovim stavkom, do 31. prosinca 2030., emisijske jedinice iz članka 10. stavka 2. prvog podstavka točke (b) Direktive 2003/87/EZ ne uzimaju se u obzir za određivanje udjela kojim države članice doprinose tom ukupnom iznosu.

5.a Osim ako je drukčije odlučeno u okviru prvog preispitivanja provedenog u skladu s člankom 3., počevši od 2023. emisijske jedinice koje se nalaze u rezervi, a koje premašuju 400 milijuna emisijskih jedinica prestaju biti valjane.”;

(d) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Ako u bilo kojoj danoj godini stavak 6. ovog članka nije primjenjiv i ako je ispunjen uvjet iz članka 29.a stavka 1. Direktive 2003/87/EZ, 75 milijuna emisijskih jedinica oslobađa se iz rezerve i dodaje količini emisijskih jedinica koje države članice prodaju na dražbi na temelju članka 10. stavka 2. te direktive. Ako se u rezervi nalazi manje od 75 milijuna emisijskih jedinica, sve emisijske jedinice oslobađaju se iz rezerve u skladu s ovim stavkom. Ako je ispunjen uvjet iz članka 29.a stavka 1. te direktive, količine koje se oslobađaju iz rezerve u skladu s tim člankom ravnomjerno se raspodjeljuju tijekom razdoblja od tri mjeseca, počevši najkasnije dva mjeseca od datuma ispunjenja uvjeta iz članka 29.a stavka 1. te direktive, o čemu Komisija dostavlja obavijest u skladu s četvrtim podstavkom tog stavka.”;

▼B

2. umeće se sljedeći članak:

„Članak 1.a

Funkcioniranje rezerve za stabilnost tržišta za sektore zgrada i cestovnog prometa te dodatne sektore

1. Emisijske jedinice obuhvaćene poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ stavljaju se u zasebni dio rezerve uspostavljene u skladu s člankom 1. ove Odluke i oslobađaju iz njega u skladu s pravilima utvrđenima u ovom članku.

2. Stavljanje emisijskih jedinica u rezervu u skladu s ovim člankom provodi se od 1. rujna 2028. Emisijske jedinice obuhvaćene poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ stavljaju se u rezervu, drže u njoj i oslobađaju iz nje zasebno od emisijskih jedinica obuhvaćenih člankom 1. ove Odluke.

3. Dio iz stavka 1. ovog članka mora se uspostaviti 2027. u skladu s člankom 30.d stavkom 2. drugim podstavkom Direktive 2003/87/EZ. Od 1. siječnja 2031. emisijske jedinice iz tog podstavka koje nisu bile oslobođene iz rezerve prestaju biti valjane.

4. Komisija objavljuje ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju obuhvaćenih poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ svake godine do 1. lipnja sljedeće godine zasebno od broja emisijskih jedinica u optjecaju iz članka 1. stavka 4. ove Odluke. Ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju iz ovog članka u danoj godini jest kumulativni broj emisijskih jedinica obuhvaćenih tim poglavljem koje su izdane u razdoblju od 1. siječnja 2027., umanjen za kumulativne tone verificiranih emisija obuhvaćenih tim poglavljem za razdoblje od 1. siječnja 2027. do 31. prosinca te iste dane godine i za sve emisijske jedinice obuhvaćene tim poglavljem koje su poništene u skladu s člankom 12. stavkom 4. Direktive 2003/87/EZ. Prva objava uslijedit će do 1. lipnja 2028.

5. Ako je u bilo kojoj danoj godini ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju, kako je utvrđen u posljednjoj objavi iz stavka 4. ovog članka, veći od 440 milijuna emisijskih jedinica, 100 milijuna emisijskih jedinica za prodaju država članica na dražbi u skladu s člankom 30.d Direktive 2003/87/EZ oduzima se od količine emisijskih jedinica obuhvaćenih poglavljem IV.a te direktive i stavlja se u rezervu tijekom 12-mjesečnog razdoblja koje počinje 1. rujna te godine.

6. Ako je u bilo kojoj danoj godini ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju manji od 210 milijuna, 100 milijuna emisijskih jedinica obuhvaćenih poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ oslobađa se iz rezerve i dodaje količini emisijskih jedinica obuhvaćenih tim poglavljem koje države članice prodaju na dražbi u skladu s člankom 30.d te direktive. Ako se u rezervi nalazi manje od 100 milijuna emisijskih jedinica, sve emisijske jedinice oslobađaju se iz rezerve u skladu s ovim stavkom.

▼B

7. Količine koje se oslobađaju iz rezerve u skladu s člankom 30.h Direktive 2003/87/EZ dodaju se količini emisijskih jedinica obuhvaćenih poglavljem IV.a te direktive koju države članice prodaju na dražbi u skladu s člankom 30.d te direktive. Količine koje se oslobađaju iz rezerve ravnomjerno se raspodjeljuju tijekom razdoblja od tri mjeseca, koje počinje najkasnije dva mjeseca nakon datuma na koji su uvjeti ispunjeni u skladu s objavom u tom pogledu u *Službenom listu Europske unije* u skladu s člankom 30.h stavkom 8. Direktive 2003/87/EZ.

8. Članak 1. stavak 8. i članak 3. ove Odluke primjenjuju se na emisijske jedinice obuhvaćene poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ.”.

9. Odstupajući od stavaka 2., 3. i 4. ovog članka, ako su ispunjeni jedan ili oba uvjeta iz članka 30.k stavka 1. Direktive 2003/87/EZ, stavljanje emisijskih jedinica u rezervu iz stavka 2. ovog članka provodi se od 1. rujna 2029., a datumi iz stavaka 3. i 4. ovog članka odgađaju se za godinu dana.”;

3. članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

Preispitivanje

Komisija nadzire funkcioniranje rezerve u kontekstu godišnjeg izvješća iz članka 10. stavka 5. Direktive 2003/87/EZ. To bi izvješće trebalo razmotriti relevantne učinke na konkurentnost, posebno u industrijskom sektoru, uključujući pokazatelje koji se odnose na BDP, zaposlenost i ulaganja. U roku od tri godine od datuma početka funkcioniranja rezerve i nakon toga svakih pet godina Komisija na temelju analize urednog funkcioniranja europskog tržišta ugljika preispituje rezervu i, ako je potrebno, podnosi zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću. Tijekom svakog preispitivanja posebna se pozornost posvećuje postotku za utvrđivanje broja emisijskih jedinica koje se stavljaju u rezervu u skladu s člankom 1. stavkom 5. ove Odluke kao i brojčanoj vrijednosti gornje granice ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju, među ostalim radi moguće prilagodbe te gornje granice u skladu s linearnim faktorom iz članka 9. Direktive 2003/87/EZ, i broju emisijskih jedinica koje se oslobađaju iz rezerve u skladu s člankom 1. stavkom 6. ili 7. ove Odluke. Komisija prilikom preispitivanja također razmatra učinak rezerve na rast, zaposlenost, industrijsku konkurentnost Unije i na rizik od izmještanja emisija ugljika.”.

Članak 3.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 1. ove Direktive do 31. prosinca 2023. One primjenjuju te mjere od 1. siječnja 2024.

▼B

Međutim, države članice do 30. lipnja 2024. stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja sa sljedećim člancima:

▼C1

(a) člankom 1. točkom 3. podtočkom (d) ove Direktive u vezi s člankom 3. točkama od (ae) do (ai) Direktive 2003/87/EZ kako su dodane tom točkom;

▼B

(b) člankom 1. točkom 29. ove Direktive, uz iznimku članka 30.f stavka 4. Direktive 2003/87/EZ kako je umetnut tom točkom; i

(c) člankom 1. točkom 31. ove Direktive u vezi s prilozima III. i III.a Direktivi 2003/87/EZ kako su umetnuti tom točkom.

One odmah obavješćuju Komisiju o mjerama donesenima u skladu s prvim i drugim podstavkom.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 4.

Prijelazne odredbe

Pri ispunjavanju svoje obveze utvrđene u članku 3. stavku 1. ove Direktive države članice osiguravaju da se njihovo nacionalno zakonodavstvo kojim se prenose članak 3. točka (u), članak 10.a stavci 3. i 4., članak 10.c stavak 7. i točke 1. i 3. Priloga I. Direktivi 2003/87/EZ, u verziji koja se primjenjuje 4. lipnja 2023., nastavi primjenjivati do 31. prosinca 2025. Odstupajući od članka 3. stavka 1. prvog podstavka zadnje rečenice, one primjenjuju svoje nacionalne mjere kojima se prenose izmjene tih odredaba od 1. siječnja 2026.

Članak 5.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 2. primjenjuje se od 1. siječnja 2024.

Članak 6.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

▼B

PRILOG

1. Prilog I. Direktivi 2003/87/EZ mijenja se kako slijedi:

(a) točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ova Direktiva ne obuhvaća postrojenja ili dijelove postrojenja koji služe za istraživanje, razvoj i ispitivanje novih proizvoda i procesa. Postrojenja u kojima tijekom prethodnog relevantnog petogodišnjeg razdoblja iz članka 11. stavka 1. drugog podstavka emisije nastale izgaranjem biomase u skladu s kriterijima utvrđenima na temelju članka 14. u prosjeku doprinose više od 95 % ukupnih prosječnih emisija stakleničkih plinova nisu obuhvaćena ovom Direktivom.”;

(b) točka 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Ako se ukupna nazivna ulazna toplinska snaga nekog postrojenja računa kako bi se odlučilo o njegovu uključivanju u EU sustav trgovanja emisijama, zbraja se nazivna ulazna toplinska snaga svih tehničkih jedinica od kojih se postrojenje sastoji, a u kojima dolazi do izgaranja goriva. Te jedinice mogu obuhvaćati sve vrste kotlova, plamenika, turbina, grijača, peći, spalionica, peći za kalciniranje, komornih peći, pećnica, sušilica, motora, gorivih ćelija, CLC jedinica, baklji te jedinica za toplinsko ili katalitičko naknadno izgaranje. Za taj izračun ne uzimaju se u obzir jedinice nazivne ulazne toplinske snage manje od 3 MW.”;

(c) tablica se mijenja kako slijedi:

i. prvi se redak zamjenjuje sljedećim:

„Izgaranje goriva u postrojenjima ukupne nazivne ulazne toplinske snage veće od 20 MW (osim postrojenja za spaljivanje opasnog ili komunalnog otpada) Od 1. siječnja 2024. izgaranje goriva u postrojenjima za spaljivanje komunalnog otpada ukupne nazivne ulazne toplinske snage veće od 20 MW, za potrebe članaka 14. i 15.	Ugljikov dioksid”

ii. drugi redak zamjenjuje se sljedećim:

„Rafiniranje nafte, ako se upotrebljavaju jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne snage veće od 20 MW	Ugljikov dioksid”

iii. peti redak zamjenjuje se sljedećim:

„Proizvodnja željeza ili čelika (primarno ili sekundarno taljenje), uključujući kontinuirano lijevanje, kapaciteta većeg od 2,5 tona na sat	Ugljikov dioksid”

iv. sedmi redak zamjenjuje se sljedećim:

„Proizvodnja primarnog aluminija ili aluminijeva oksida	Ugljikov dioksid i perfluorougljici”

v. petnaesti redak zamjenjuje se sljedećim:

„Sušenje ili kalciniranje gipsa ili proizvodnja gipsanih ploča i drugih proizvoda od gipsa proizvodnog kapaciteta za kalcinirani gips ili sušeni sekundarni gips iznad ukupno 20 tona na dan	Ugljikov dioksid”

▼B

vi. osamnaesti redak zamjenjuje se sljedećim:

„Proizvodnja čađe koja uključuje karbonizaciju organskih tvari kao što su ulja, katrani, ostaci nakon krekiranja i destilacije, proizvodnog kapaciteta iznad 50 tona na dan	Ugljikov dioksid”

vii. dvadeset četvrti redak zamjenjuje se sljedećim:

„Proizvodnja vodika (H_2) i sintetskog plina proizvodnog kapaciteta iznad 5 tona na dan	Ugljikov dioksid”

viii. dvadeset sedmi redak zamjenjuje se sljedećim:

„Transport stakleničkih plinova u svrhu geološkog skladištenja na lokaciji odobrenoj u skladu s Direktivom 2009/31/EZ, osim emisija obuhvaćenih nekom drugom djelatnošću iz ove Direktive	Ugljikov dioksid”

ix. sljedeći redak dodaje se iza posljednjeg novog retka, a razdvajaju se praznim retkom:

„Pomorski promet Djelatnosti pomorskog prometa obuhvaćene Uredbom (EU) 2015/757 uz iznimku djelatnosti pomorskog prometa obuhvaćenih člankom 2. stavkom 1. a te, do 31. prosinca 2026., člankom 2. stavkom 1.b te uredbe	Ugljikov dioksid; od 1. siječnja 2026., metan i didušikov oksid”

2. Prilog II.b Direktivi 2003/87/EZ zamjenjuje se sljedećim:

„PRILOG II.b

DIO A

RASPODJELA SREDSTAVA IZ MODERNIZACIJSKOG FONDA U SKLADU S ČLANKOM 10. STAVKOM 1. TREĆIM PODSTAVKOM

	Udio
Bugarska	5,84 %
Češka	15,59 %
Estonija	2,78 %
Hrvatska	3,14 %
Latvija	1,44 %
Litva	2,57 %
Mađarska	7,12 %
Poljska	43,41 %
Rumunjska	11,98 %
Slovačka	6,13 %

▼B

DIO B

RASPODJELA SREDSTAVA IZ MODERNIZACIJSKOG FONDA U SKLADU S ČLANKOM 10. STAVKOM 1. ČETVRTIM PODSTAVKOM

	Udio
Bugarska	4,9 %
Češka	12,6 %
Estonija	2,1 %
Grčka	10,1 %
Hrvatska	2,3 %
Latvija	1,0 %
Litva	1,9 %
Mađarska	5,8 %
Poljska	34,2 %
Portugal	8,6 %
Rumunjska	9,7 %
Slovačka	4,8 %
Slovenija	2,0 %”

3. sljedeći prilozi umeću se kao prilozi III. i III.a Direktivi 2003/87/EZ:

„PRILOG III.

DJELATNOST OBUHVAĆENA POGLAVLJEM IV.a

Djelatnost	Stakleнički plinovi
Puštanje u potrošnju goriva koja se upotrebljavaju za izgaranje u sektorima zgrada i cestovnog prometa te dodatnim sektorima. Ta djelatnost ne uključuje: (a) puštanje u potrošnju goriva koja se upotrebljavaju u djelatnostima navedenima u Prilogu I., osim ako se upotrebljavaju za izgaranje u djelatnostima transporta stakleničkih plinova u svrhu geološkog skladištenja kako je utvrđeno u tablici (redak dvadeset sedmi tog Priloga) ili se upotrebljavaju za izgaranje u postrojenjima koja su isključena na temelju članka 27.a; (b) puštanje u potrošnju goriva kod kojih je emisijski faktor nula; (c) puštanje u potrošnju opasnog i komunalnog otpada koji se koristi kao gorivo. Sektori zgrada i cestovnog prometa obuhvaćaju sljedeće izvore emisija, definirane u Smjernicama IPCC-a za nacionalne inventare stakleničkih plinova iz 2006., uz potrebne izmjene tih definicija kako slijedi: (a) kombinirana proizvodnja toplinske i električne energije (kogeneracija) (oznaka kategorije izvora 1A1a ii) i toplane (oznaka kategorije izvora 1A1a iii) u mjeri u kojoj toplinu za kategorije iz točaka (c) i (d) ovog odlomka proizvode izravno ili putem mreža centraliziranog grijanja;	Ugljikov dioksid

▼B

Djelatnost	Stakleнički plinovi
(b) cestovni prijevoz (oznaka kategorije izvora 1A3b), osim upotrebe poljoprivrednih vozila na asfaltiranim cestama; (c) komercijalni/institucionalni sektor (oznaka kategorije izvora 1A4a); (d) stambeni prostori (oznaka kategorije izvora 1A4b). Dodatni sektori obuhvaćaju sljedeće izvore emisija, definirane u Smjernicama IPCC-a za nacionalne inventare stakleničkih plinova iz 2006.: (a) energetske industrije (oznaka kategorije izvora 1A1), isključujući kategorije definirane u drugom odlomku točki (a) ovog Priloga; (b) proizvodna industrija i građevinarstvo (oznaka kategorije izvora 1A2).	

PRILOG III.a

PRILAGODBA LINEARNOG FAKTORA SMANJENJA U SKLADU S ČLANKOM 30.c STAVKOM 2.

1. Ako su prosječne emisije o kojima je izviješteno u skladu s poglavljem IV.a za godine od 2024. do 2026. za više od 2 % veće od vrijednosti za 2025. utvrđene u skladu s člankom 30.c stavkom 1. i ako te razlike nisu posljedica razlike manje od 5 % između emisija o kojima je izviješteno u skladu s poglavljem IV.a i podataka iz inventara za emisije stakleničkih plinova u Uniji za 2025. iz kategorija izvora prema UNFCCC-u za sektore obuhvaćene poglavljem IV.a, linearni faktor smanjenja računa se prilagodbom linearnog faktora smanjenja iz članka 30.c stavka 1.

2. Prilagođeni linearni faktor smanjenja u skladu s točkom 1. određuje se kako slijedi:

LRF_{adj} = 100%* [$MRV_{[2024-2026]}$ − ($ESR_{[2024]}$ - 6* $LRF_{[2024]}$* $ESR_{[2024]}$)]/ (5* $MRV_{[2024-2026]}$), pri čemu:

LRF_{adj} je prilagođeni linearni faktor smanjenja,

$MRV_{[2024-2026]}$ je prosjek verificiranih emisija iz poglavlja IV.a za godine od 2024. do 2026.,

$ESR_{[2024]}$ je vrijednost emisija za 2024. utvrđena u skladu s člankom 30.c stavkom 1. za sektore obuhvaćene poglavljem IV.a,

$LRF_{[2024]}$ je linearni faktor smanjenja iz članka 30.c stavka 1.”;

4. Prilog IV. Direktivi 2003/87/EZ mijenja se kako slijedi:

(a) u dijelu A odjeljak „Proračun” mijenja se kako slijedi:

i. u trećem odlomku zadnja rečenica „Faktor emisije za biomasu jednak je nuli.” zamjenjuje se sljedećim:

„Emisijski faktor za biomasu koja je u skladu s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova za upotrebu biomase utvrđenima Direktivom (EU) 2018/2001, uz sve potrebne prilagodbe za primjenu u okviru ove Direktive, kako je utvrđeno u provedbenim aktima iz članka 14. ove Direktive, jednak je nuli.”;

▼B

ii. peti odlomak zamjenjuje se sljedećim:

„Primjenjuju se standardni faktori oksidacije utvrđeni u skladu s Direktivom 2010/75/EU, osim ako operater može dokazati da su točniji faktori specifični za djelatnost.”;

(b) u dijelu B odjeljku „Praćenje emisija ugljičnog dioksida”, četvrtom odlomku zadnja rečenica „Emisijski faktor za biomasu je nula.” zamjenjuje se sljedećim:

„Faktor emisije za biomasu koja je u skladu s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova za upotrebu biomase utvrđenima Direktivom (EU) 2018/2001, uz sve potrebne prilagodbe za primjenu u okviru ove Direktive, kako je utvrđeno u provedbenim aktima iz članka 14. ove Direktive, jednak je nuli.”;

(c) dodaje se sljedeći dio:

„DIO C

Praćenje emisija koje odgovaraju djelatnosti iz Priloga III. i izvješćivanje o njima

Praćenje emisija

Emisije se prate na temelju izračuna.

Izračun

Emisije se računaju korištenjem sljedeće formule:

gorivo pušteno u potrošnju × emisijski faktor

Gorivo pušteno u potrošnju obuhvaća količinu goriva koju je regulirani subjekt pustio u potrošnju.

Primjenjuju se zadani emisijski faktori IPCC-a preuzeti iz Smjernica IPCC-a za inventare iz 2006. ili naknadnih ažuriranja tih smjernica, osim ako su točniji emisijski faktori specifični za gorivo koje su utvrdili neovisni akreditirani laboratoriji primjenom prihvaćenih analitičkih metoda.

Za svaki regulirani subjekt i za svako gorivo provodi se zasebni izračun.

Izvješćivanje o emisijama

Svaki regulirani subjekt u svoje izvješće uključuje sljedeće informacije:

A. identifikacijske podatke o reguliranom subjektu, uključujući:

— naziv reguliranog subjekta,

— njegovu adresu, s poštanskim brojem i državom,

— vrstu goriva koja pušta u potrošnju i svoje djelatnosti u okviru kojih goriva pušta u potrošnju, uključujući korištenu tehnologiju,

— adresu, broj telefona i telefaksa, e–adresu e osobe za kontakt, i

— ime vlasnika reguliranog subjekta te matičnog društva, ako postoji;

▼B

B. za svaku vrstu goriva puštenog u potrošnju koje se upotrebljava za izgaranje u sektorima iz Priloga III., za koju se računaju emisije:

— količinu goriva puštenog u potrošnju,

— emisijske faktore,

— ukupne emisije,

— krajnju potrošnju goriva puštenog u potrošnju, i

— stupanj nesigurnosti.

Države članice donose mjere za koordiniranje zahtjeva izvješćivanja sa svim drugim postojećim zahtjevima izvješćivanja kako bi se smanjilo opterećenje koje poduzeća trpe zbog izvješćivanja.”;

5. u Prilogu V. Direktivi 2003/87/EZ dodaje se sljedeći dio:

„DIO C

Verifikacija emisija koje odgovaraju djelatnosti iz Priloga III.

Opća načela

1. Emisije koje odgovaraju djelatnosti navedenoj u Prilogu III. podliježu verifikaciji.

2. Postupak verifikacije obuhvaća razmatranje izvješća u skladu s člankom 14. stavkom 3. i praćenja provedenog tijekom prethodne godine. U postupku verifikacije provjeravaju se pouzdanost, vjerodostojnost i točnost sustavâ za praćenje te podataka i informacija o emisijama u izvješću, a posebno o:

(a) gorivima puštenima u potrošnju o kojima je izviješteno i povezanim izračunima;

(b) odabiru i primjeni emisijskih faktora;

(c) izračunima kojima se utvrđuju ukupne emisije.

3. Emisije u izvješću mogu biti verificirane samo ako pouzdani i vjerodostojni podaci i informacije omogućuju utvrđivanje emisija uz visoki stupanj sigurnosti. Visoki stupanj sigurnosti zahtijeva od reguliranog subjekta da dokaže:

(a) da u podacima u izvješću nema nedosljednosti;

(b) da je prikupljanje podataka provedeno u skladu s primjenjivim znanstvenim standardima; i

(c) da su odgovarajuće evidencije reguliranog subjekta potpune i dosljedne.

4. Verifikator ima pristup svim mjestima i informacijama povezanima s predmetom verifikacije.

5. Verifikator uzima u obzir je li regulirani subjekt registriran u okviru sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Unije (EMAS).

Metodologija

Strateška analiza

6. Verifikacija se temelji na strateškoj analizi svih količina goriva koja je regulirani subjekt pustio u potrošnju. To podrazumijeva da verifikator ima pregled svih djelatnosti u okviru kojih regulirani subjekt pušta goriva u potrošnju i njihove važnosti za emisije.

▼B

Analiza procesa

7. Verifikacija podnesenih podataka i informacija obavlja se prema potrebi na lokaciji reguliranog subjekta. Verifikator obavlja provjere na licu mjesta kako bi utvrdio pouzdanost podataka i informacija u izvješću.

Analiza rizika

8. Verifikator podnosi podatke o svim načinima na koje regulirani subjekt pušta goriva u potrošnju radi procjene pouzdanosti podataka o ukupnim emisijama reguliranog subjekta.

9. Na temelju te analize verifikator izričito utvrđuje sve elemente kod kojih postoji veliki rizik od pogreške i druge aspekte postupka praćenja i izvješćivanja koji bi mogli doprinijeti pogreškama pri utvrđivanju ukupnih emisija. Riječ je posebno o izračunima koji su potrebni za utvrđivanje razine emisija iz pojedinačnih izvora. Posebna se pozornost posvećuje elementima s velikim rizikom od pogreške i spomenutim aspektima postupka praćenja.

10. Verifikator uzima u obzir sve učinkovite metode za kontrolu rizika koje primjenjuje regulirani subjekt s ciljem smanjivanja stupnja nesigurnosti.

Izvješće

11. Verifikator priprema izvješće o postupku provjere u kojem navodi je li izvješće na temelju članka 14. stavka 3. zadovoljavajuće. U tom se izvješću navode i sva pitanja bitna za obavljeni posao. Izjava da je izvješće izrađeno u skladu s člankom 14. stavkom 3. zadovoljavajuće može se dati ako verifikator smatra da ukupne emisije nisu značajno netočne.

Minimalni zahtjevi osposobljenosti verifikatora

12. Verifikator je neovisan o reguliranom subjektu, obavlja svoje aktivnosti temeljito, objektivno i profesionalno te razumije:

(a) odredbe ove Direktive te relevantne standarde i smjernice koje je Komisija donijela na temelju članka 14. stavka 1.;

(b) zakonodavne, regulatorne i upravne zahtjeve povezane s djelatnostima koje verificira; i

(c) način izrade svih informacija povezanih sa svim načinima na koje regulirani subjekt pušta goriva u potrošnju, a posebno onih koje su povezane s prikupljanjem, mjerenjem i izračunom podataka te izvješćivanjem o njima.”.